

Sejmik apeluje

Dwa stanowiska przyjął sejmik podczas lipcowej sesji. To w sprawie poparcia dla lokalizacji bazy wojsk USA w Wielkopolsce przeszło jednogłośnie. Natomiast „apel z okazji Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Ludobójstwa, dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II RP” podzielił radnych.

► str. 4

Długo o długu

Po dłuższej dyskusji sejmik zgodził się 13 lipca (choć przy sprzeciwie opozycji) na zaciągnięcie przez województwo 1,5-miliardowej pożyczki w BGK. Jak wyjaśniał podczas sesji skarbnik Piotr Struś, chodzi o środki, które pozwolą sfinansować zaplanowany deficyt budżetowy w ciągu kilku lat.

► str. 5

Po atrakcyjny zawód

Trwa nabór do marszałkowskich szkół, oferujących nowoczesne pracownię, bezpłatną naukę i zdobycie cennego wykształcenia. Gdzie funkcjonują wielkopolskie samorządowe centra kształcenia zawodowego i ustawicznego? Jaki fach mogą w nich zdobyć zarówno młodszy, jak i starsi uczniowie?

► str. 11

sierpień 2026
nr 8 (303)

MONITOR

WIELKOPOLSKI

MAGAZYN SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

rok XXVI
ISSN 1642-0918

Chcą takich przystanków

Co zaproponowali uczniowie wielkopolskich szkół w tegorocznej edycji prowadzonego przez samorząd województwa konkursu „Nasz pomysł na ochronę środowiska”?

Konkurs „Nasz pomysł na ochronę środowiska” jest organizowany przez samorząd województwa od 2016 roku. Jako cele tego przedsięwzięcia wskazane są edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży.

Tegoroczna, XI edycja konkursu odbywała się pod hasłem „Zielone Przystanki Wielkopolski”. Przedstawiciele 74 szkół z naszego regionu przygotowali rysunek lub grafikę komputerową z wizualizacją miejsc, które nie tylko pozwalają pasażerom wygodnie oczekiwać na pojazd komunikacji zbiorowej, ale też są estetyczne, a dodatkowo mogą realnie wpłynąć na poprawę jakości powietrza i mikroklimatu.

– Jestem pod ogromnym wrażeniem dojrzałości, kreatywności i wrażliwości ekologicznej, jaką młodzież zaprezentowała w swoich projektach – podkreśla Jacek Bogusławski z zarządu województwa, który wręczał laureatom nagrody podczas gali finałowej konkursu. – Uczestnicy proponowali niezwykle nowatorskie rozwiązania, od imponujących systemów retencji wody opadowej, przez bioróżnorodne instalacje roślinne przyjazne zapylaczom, aż po harmonijne wkomponowanie nowoczesnych technologii w tradycyjną architekturę naszych gmin. To jasny sygnał, że młodzi ludzie nie tylko doskonale rozumieją współczesne wyzwania środowiskowe, ale mają też odwagę proponować śmiało i funkcjonalne koncepcje, które mogą realnie odmienić przestrzeń publiczną.

Czy rzeczywiście te wizje młodych mogą w przyszłości

FOT. AX ARCHIVUM

Wybrane projekty „zielonych przystanków” zaproponowane przez młodych Wielkopolan, a nagrodzone i wyróżnione w tegorocznej edycji samorządowego konkursu.

zamienić się w realne inwestycje w wielkopolskich miejscowościach? Jest na to szansa, jeżeli po te projekty sięgną lokalne samorządy. Mogą w tym celu wykorzystać zewnętrzne dofinansowanie, na przykład w ramach grantów proponowanych przez samorząd województwa.

Jedną z takich możliwości daje program „Błękitno-zielone inicjatywy dla Wielkopolski”. W bieżącym roku rozstrzygnięto już szóstą jego edycję. Rosnące zainteresowanie uczestnictwem samorządów w tej inicjatywie spo-

wodowało, że po raz kolejny zwiększono kwotę zabezpieczoną na ten cel w budżecie województwa i tym razem do rozdysponowania było aż 5 milionów złotych.

Przypomnijmy, że do programu mogą przystąpić jednostki samorządu terytorialnego z województwa wielkopolskiego z wyjątkiem miast na prawach powiatu. Dofinansowaniem objęte są jednoroczne zadania inwestycyjne służące ochronie środowiska, w tym rozwój terenów zielonych, poprawa jakości wód stojących i pływających, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz ograniczanie zanieczyszczeń.

W katalogu dopuszczalnych przedsięwzięć są też „zielone przystanki”.

I wśród beneficjentów programu możemy dostrzec przykłady takich inwestycji. W tym roku sejmik akceptował listę na kwietniowej sesji, a na niej była m.in. „Budowa zielonego przystanku i parku kieszonkowego w Parzęczewie (gmina Jaraczewo)”. Wśród laureatów z ubiegłego roku znajdziemy np. takie projekty:

„Utworzenie trzech zielonych przystanków autobusowych na terenie miasta Krotoszyn” oraz „Błękitno-zielone przystanki ekologiczne wizytówką gminy Przykona”, a wśród tych z roku 2024 „Utworzenie zielonych przystanków na terenie Kórnik, poprzez doposażenie istniejących wiat”.

Czy w ich ślady pójść kolejne gminy? Gotowe podpowiedzi można znaleźć wśród projektów nagrodzonych i wyróżnionych we wspomnianym konkursie dla młodzieży!

► str. 8-9

Ekologiczna wieś

W UMWW zaprezentowano założenia pilotażowego programu poprawy efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych na terenach gmin wiejskich i miejsko-wiejskich pod nazwą „Ekologiczna wieś”.

► str. 2

Młodzi goście z Mołdawii

Na zaproszenie samorządu województwa do Wielkopolski po raz kolejny przyjechała grupa młodzieży polonijnej z Mołdawii. Czas od 29 czerwca do 12 lipca wypełniły gościami wycieczki krajoznawcze po regionie, warsztaty artystyczne i zajęcia sportowe.

► str. 6

Pomogą migrantom

Na mapie województwa pojawiło się kolejne już Centrum Integracji Cudzoziemców. Czym zajmuje się placówka, którą 14 lipca otwarto w Ostrowie Wielkopolskim?

► str. 7

Spacer alejami

Jak kształtowała się historia trzech reprezentacyjnych arterii stolicy Wielkopolski? Pisz o tym, wędrując najbardziej znanymi poznańskimi alejami, dr Marek Rezler.

► str. 10

Inna strona samorządu

To ci marzenie: fortepian na bezludnej wyspie! Co obiecać, żeby młodzi radni cię wybrali? O noszeniu (marszałkowskiej buławy) i podnoszeniu (mistrzowskiego pucharu) słów kilka.

► str. 16

NA WSTĘPIE

Artur Boiński

WIZJE NA UPAŁY

Choć rozstrzygnięcie ostatniej edycji konkursu „Nasz pomysł na ochronę środowiska” odbyło się już jakiś czas temu, nieprzypadkowo postanowiliśmy zaprezentować wizje młodych Wielkopolan dotyczące „zielonych przystanków” właśnie teraz, w samym środku lata. Patrząc na prezentowane przez nas obrazki, które powstały w wyobraźni uczniów z naszego regionu, pomyśleliśmy sobie, o ile przyjemniej w rozgrzanych upałami miastach byłoby czekać na autobus czy tramwaj w takich zielonych okolicznościach...

Oczywiście, wykonanie i utrzymanie takiego przystanku wymaga z pewnością większych nakładów (finansowych, czasowych i organizacyjnych) niż postawienie blaszanego zadzenia „spod sztancy”. Skoro jednak są pomysły, a także możliwości dofinansowania (choćby z programów realizowanych przez samorząd województwa), to dopingujemy nasze lokalne samorządy, żeby chciały zainwestować w podniesienie komfortu życia swoich mieszkańców i przekuły projekty młodych w realne inwestycje! ■

Wypoczynek i terapia

Prawie 900 młodych Wielkopolan z rodzin z problemem uzależnień korzysta w trakcie wakacji ze zorganizowanej oferty wyjazdu, połączonej z działaniami socjoterapeutycznymi. Dzieci wypoczywają m.in. w górach, nad morzem oraz w Borach Tucholskich.

Wśród atrakcji znalazły się piesze wycieczki, zwiedzanie miast i zabytków, wizyty w parkach linowych, termach i muzeach, kąpiele i plażowanie, spływy kajakowe czy wycieczka do oceanarium. Dzieci uczą się też m.in.

szedelkowania i grawerowania w drewnie, biorą udział w warsztatach kulinarnych, kuglarskich, radiowych, muzycznych i teatralnych. Nie zabrakło zajęć sportowych, wspólnych ognisk i wieczorów filmowych.

Oprócz tych atrakcji organizatorzy wypoczynku skupiają się też na wsparciu socjoterapeutycznym, edukacji i rozwoju. Zajęcia są dostosowane do potrzeb i możliwości poznawczych dzieci.

Samorząd województwa przekazał 15 organizacjom pozarządowym na ten cel około 1,43 mln zł. RAK

Ekologiczna wieś

Będą pieniądze na poprawę efektywności energetycznej m.in. w popegeerowskich blokach.

Takiego przedsięwzięcia dotąd nie było! 13 lipca w UMWW zaprezentowano założenia pilotażowego programu poprawy efektywności energetycznej budynków mieszkalnych wielorodzinnych na terenach gmin wiejskich i miejsko-wiejskich pod nazwą „Ekologiczna wieś”.

List intencyjny w tej sprawie podpisali Jacek Bogusławski z zarządu województwa oraz Rafał Ratajczak, prezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Samorząd Województwa Wielkopolskiego planuje na ten cel przeznaczyć do 20 milionów złotych, drugie tyle będzie pochodzić ze środków WFOŚiGW.

Najlepsza i najtańsza energia to ta zaoszczędzona. Podnoszenie efektywności energetycznej naszych domów daje największe oszczędności na rachunkach – wskazywała podczas wydarzenia w UMWW patronująca programowi minister klimatu i środowiska Paulina Hennig-Kloska. – W trakcie wstępnych prac nad programem okazało się, że termomodernizacja budynków wielorodzinnych na obszarach wiejskich może mieć naprawdę gigantyczne znaczenie dla wysokości rachunków osób tam mieszkających. Z pierwszych audytów wyni-

Program zaprezentowali Jacek Bogusławski z zarządu województwa, minister klimatu i środowiska Paulina Hennig-Kloska, prezes WFOŚiGW Rafał Ratajczak.

ka, że podniesienie efektywności energetycznej pozwala je obniżyć nawet o 75-95 procent.

Jacek Bogusławski zwracał z kolei uwagę na prozdrowotny efekt takich działań, wpisujący się w wieloletnie zabiegi władz regionu na rzecz poprawy jakości powietrza. – Bardzo ważne jest, aby stawić na działania profilaktyczne i naprawcze. Dzięki temu pilotażowemu programowi mamy nadzieję objąć kompleksową termomodernizacją część tak zwanych budynków popegeerowskich, niejednokrotnie zamieszkałych przez ubogich mieszkańców – mówił członek zarządu województwa.

Poza tym można powiedzieć, że takie działania oznaczają podwójne „eko”, z jednej

strony ekologia, z drugiej ekonomia – dodała Paulina Hennig-Kloska. – Są jednak dwa warunki, by program był skuteczny. Musimy mieć chętną wspólnotę mieszkaniową, która nam zaufa, oraz miejscowy samorząd, który wejdzie do programu i sięgnie po dofinansowanie.

Wydaje się, że chętnych do skorzystania z tego typu pomocy w Wielkopolsce nie powinno zabraknąć.

Przed ogłoszeniem naboru do programu przeprowadziliśmy analizy potrzeb w regionie, dotyczące wsparcia dla tego rodzaju budynków. Wstępne wyniki z 40 procent samorządów mówią o dwóch tysiącach obiektów – poinformował prezes Rafał Ratajczak. ABO

Spotkania z ambasadorami

Pod koniec lipca w UMWW gościli dyplomaci z Austrii i Danii.

24 lipca z wizytą w Poznaniu przebywał dr Hannes Schreiber, ambasador Republiki Austrii, którego gościł wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

Mimo że województwo wielkopolskie nie zawarło umowy partnerskiej z żadnym regionem w Austrii, rozwijane są relacje gospodarcze i współpraca kulturalna.

Rozmawiano m.in. o projektach infrastrukturalnych, również tych strategicznych, realizowanych z Polsce i w Wielkopolsce przez firmy austriackie. Jak zaznaczył ambasador, o dobrej współpracy gospodarczej świadczy m.in. fakt, że wiele z nich ulokowało u nas swoje siedziby.

Kilka dni później z Wojciechem Jankowiakiem spotkał się w UMWW Jakob Henningsen, ambasador Królestwa Danii w Polsce.

Jak podkreślił ambasador, relacje łączące Polskę i Danię są obecnie najlepsze w historii. Dwustronne kontakty wzmocniono w obliczu konfliktu za wschodnią granicą: wojna uświadomiła naszym krajom, jak bardzo się nawzajem potrzebują, co powoduje, że współpraca gospodarcza rozwija się m.in. w dziedzinie obronności.

Wojciech Jankowiak mówił z kolei, że przyjacielskie relacje rozwijane są też na poziomie regionalnym, np. dzięki wieloletniej aktywnej działalności Konsulatu Honorowego Królestwa Danii w Poznaniu. RAK

Duże dyrektorskie zmiany w urzędzie od zatrudnienia

Odchodzącą na emeryturę Barbarę Kwapiszewską (na zdjęciu szósta od lewej) pożegnali podczas lipcowego posiedzenia radni z sejmikowej Komisji Rodziny i Polityki Społecznej.

Prawdziwa kadrowa rewolucja zaszła w ostatnich tygodniach na dyrektorskich stanowiskach w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Poznaniu.

Po wielu latach szefowania tej podległej samorządowi województwa instytucji, na emeryturę odeszła Barbara Kwapiszewska. Panią dy-

rektor pożegnali m.in. radni z sejmikowej Komisji Rodziny i Polityki Społecznej, z którą na co dzień współpracowała. Odbyło się to podczas ostatniego przedwakacyjnego posiedzenia komisji 8 lipca.

25 lipca stanowisko szefa Wojewódzkiego Urzędu Pracy objął dotychczasowy

zastępca dyrektora tej jednostki Sławomir Wąsiewski.

Przypomnijmy też, że niewiele wcześniej, bo 15 czerwca, odszedł z WUP inny z zastępców Barbary Kwapiszewskiej – Ryszard Zaczynski, obejmując stanowisko dyrektora Departamentu Edukacji i Nauki UMWW. ABO

Będą zatrzymywać wodę

Przy szkołach, urzędach czy muzeum – cenna woda opadowa będzie gromadzona i wykorzystywana w okresach suszy. W kolejnych miejscach w Wielkopolsce powstaną instalacje dofinansowane z marszałkowskiego programu „Deszczówka”.

Na stronie 5. „Monitora” informujemy o tym, że samorząd województwa rozstrzygnął kolejną edycję programu „Deszczówka”, a sejmik przyznał na ten cel podczas lipcowej sesji 2 mln zł.

W ślad za tym, kilka dni później, 24 lipca, umowy z beneficjentami tego przedsięwzięcia podpisał w UMWW wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

W tegorocznym naborze najlepsi okazali się przedstawiciele gmin: Siedlec, Ostrzeszów (2 zadania), Jaraczewo, Gniezno, Doruchów, Rozdrażew, Czarnków, Kroto-

24 lipca umowy z beneficjentami „Deszczówki” podpisał w UMWW wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

szyn, Ostrów Wielkopolski, a także powiatów: międzychodzkiego, wrzesińskiego, złotowskiego, ostrzeszowskiego, gnieźnieńskiego, miasta Leszna. Z oddzielnej puli, w ramach „Deszczówki II”, dofinansowanie na podobną inwestycję zdobyło ponadto Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy.

Przypomnijmy, że samorządowy program i konkurs wsparcia, związany z retencjonowaniem i wykorzystywaniem wód opadowych z dachów obiektów użytecz-

ności publicznej na terenie regionu, od kilku lat umożliwia lokalnym samorządom pozyskanie dotacji na wykonanie instalacji, które pomagają w nawadnianiu terenów zielonych.

Głównym celem „Deszczówki” jest promowanie działań zapobiegających negatywnym skutkom suszy w regionie poprzez retencjonowanie i odpowiednie wykorzystywanie wody opadowej – podsumowuje Krzysztof Grabowski. RAK

Dokąd polecimy?

Na co mogą liczyć od jesieni korzystający z portu Poznań-Ławica.

O nowościach na Ławicy opowiedzieli przedstawiciele władz lotniska, jego właściciele (miasta i województwa) oraz Ryanair.

Barcelona (główne lotnisko El Prat), Porto, Shannon i Tirana – to nowe połączenia, które od jesienno-zimowego rozkładu lotów uruchomi z poznańskiej Ławicy Ryanair. O tych planach przedstawiciele linii oraz władz lotniska i jego właściciele (samorządów miasta i województwa) poinformowali 14 lipca, podczas konferencji zorganizowanej na tarasie widokowym Uniwersytetu Ekonomicznego.

Dodatkowo na kilku istniejących połączeniach przewoźnik zwiększy częstotliwość lo-

tów. Wszystko to będzie możliwe dzięki zbazowaniu w Poznaniu kolejnego, piątego już samolotu irlandzkich linii. Jak podkreślał prezes Ławicy Grzegorz Bykowski, będzie to maszyna nowej generacji, która – co istotne w przypadku poznańskiego lotniska – jest o kilkadziesiąt procent cichsza.

Ryanair, który obsługuje w stolicy Wielkopolski największą liczbę pasażerów, będzie od końca października oferował loty w aż 26 kierunkach.

– Przez dwadzieścia lat nastąpił ogromny rozwój zarów-

no Ryanaira, jak i naszego lotniska, którego jako samorząd województwa jesteśmy współwłaścicielem. Właściwie szło to ze sobą w pewnym sensie w parze – zauważył wicemarszałek Wojciech Jankowiak. – Dziś, spoglądając na statystyki z rekordowego dla Ławicy ubiegłego roku, kiedy to przekroczona została liczba czterech milionów podróży, i biorąc pod uwagę, że połowa z nich skorzystała z połączeń samolotami Ryanaira, możemy zauważyć, jak ważnym partnerem dla naszego lotniska są te linie. ABO

Najlepsi w recyklingu

Do 31 sierpnia można złożyć aplikację w konkursie „Aktywni w Wielkopolsce”.

Wzorem poprzednich lat samorząd województwa ogłosił konkurs, w którym zamierza wyłonić i nagrodzić podmioty działające najaktywniej i najefektywniej w obszarze gospodarki odpadami.

Przedsięwzięcie jest adresowane do gmin wiejskich, miejskich oraz miejsko-wiejskich, jak również do wszystkich przedsiębiorstw zbierających i zagospodarowujących odpady oraz instalacji sortujących i przygotowujących je do recyklingu w regionie.

Konkurs organizowany jest w dwóch kategoriach: „Wielkopolski Kwiat Recyklingu” oraz „Wielkopolski Orzeł Recyklingu”.

Wśród kryteriów oceny są m.in. poziom realizacji selektywnej zbiórki odpadów, efektywność procesów przygotowania do odzysku i recyklingu w przypadku instalacji komunalnych, terminowość składania sprawozdań oraz przedsięwzięcia edukacyjne o recyklingu skierowane do mieszkańców.

Więcej szczegółów na stronie umww.pl. RAK

PAMIĘTAMY

TRUDNA HISTORIA WOŁYNIA

Przez kilka lipcowych dni przed Urzędem Marszałkowskim powiewały trzy biało-czerwone flagi, a na elewacji budynku zawisł baner przypominający o Polakach, ofiarach ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów. 11 lipca, w rocznicę „krwawej niedzieli” 1943 roku na Wołyniu, obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci o Polakach – Ofiarach Ludobójstwa dokonanego przez OUN i UPA na ziemiach wschodnich II Rzeczypospolitej Polskiej. Poznańskie obchody rocznicy odbyły się 10 lipca w Kościele oo. Dominikanów, gdzie odprawiono mszę św., a następnie złożono kwiaty i zapalono znicze pamięci w krągankach klasztoru. Patronat honorowy nad uroczystością objął marszałek Marek Woźniak, którego podczas wydarzenia reprezentował sekretarz województwa Tomasz Grudziak. ABO

NA URODZINY PREMIERA

125. rocznicę urodzin Stanisława Mikołajczyka uczczono uroczystości 18 lipca przy poświęconym mu pomniku przed Urzędem Wojewódzkim w Poznaniu. – Był społecznikiem, rolnikiem i politykiem, który swoją wiedzę zawdzięczał niezwykle umiejętności samokształcenia. Był też powstańcem wielkopolskim i uczestnikiem wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku, człowiekiem niezwykle oddanym Polsce. Poznań jest szczególnym miastem w jego historii. Tu pod koniec lat trzydziestych mieszkał, do tego miasta wracał, tutaj czuł się dobrze – przypomniał postać byłego premiera wicemarszałek Wojciech Jankowiak, prezes Zarządu Głównego Towarzystwa im. Stanisława Mikołajczyka. ABO

ODDALI HOŁD POWSTAŃCOM

1 sierpnia odbyły się, organizowane przez władze miasta, poznańskie obchody 82. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego. Najpierw w intencji powstańców modlono się podczas mszy św. w Kościele pw. Najświętszego Zbawiciela przy ul. Fredry. Następnie – na pamiątkę symbolicznej „godziny W” (a więc o 17), odbyła się uroczystość przy Pomniku Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej. – Po raz kolejny stajemy 1 sierpnia z symbolicznymi kwiatami. W tym powstaniu zaznaczyli znacząco swój udział również Wielkopolanie. Cześć pamięci bohaterów! – stwierdził wicemarszałek Wojciech Jankowiak, który uczestniczył w wydarzeniu w imieniu samorządu województwa. ABO

Nagrody za zdjęcia

Samorząd województwa nagrodzi ciekawe zdjęcia z naszego regionu.

Dla autorów najciekawszych fotografii z Wielkopolski samorząd województwa przygotował atrakcyjne nagrody.

– Zapraszam wszystkich fotografujących do uchwycenia tego, co w naszym regionie najpiękniejsze. To doskonała okazja, żeby pokazać Wielkopolskę z własnej perspektywy i zaprezentować miejsca, które zachwycają każdego dnia – przekonuje marszałek Marek Woźniak.

Rozpoczęła się bowiem ósma edycja Konkursu Fotograficznego o Nagrodę Marszałka Województwa Wielkopolskiego. Na autorów najlepszych prac czekają nagrody o łącznej wartości 20.000 złotych.

Można nadsyłać zdjęcia wykonane w Wielkopolsce, a do-

tyczące jednej z czterech kategorii: „wydarzenia”, „architektura”, „krajobraz”, „z lotu ptaka”. Od tegorocznej edycji prace konkursowe mogą składać również osoby niepełnoletnie, które ukończyły 13 lat – oczywiście za zgodą rodzica/opiekuna prawnego.

Termin nadsyłania zgłoszeń mija 31 sierpnia, a szczegóły dostępne są pod adresem www.fotokonkurs.wielkopolskie.pl.

Przypominamy też, że trwa konkurs „PS WPR w obiektywie – wieś wczoraj, dziś i jutro”. Jak już pisaliśmy, dotyczy on obszarów wiejskich, rolnictwa i zdrowej żywności. Tu pula nagród również wynosi 20.000 złotych, a zgłoszenia przyjmowane są do 29 sierpnia (informacje na: dprow.umww.pl). ABO

Pociągi będą jak nowe

14 lipca wicemarszałek Wojciech Jankowiak podpisał wartą prawie 30 mln zł umowę na modernizację i serwis siedmiu wielkopolskich pociągów.

Pojazdy EN57AKW, zakupione przez województwo w 2010 r., a zmodernizowane w latach 2011-2015, przechodzą obowiązkowy serwis, który wymagany jest co 5 lat lub po przejechaniu 500 tys. km.

Naprawa tzw. P4 obejmuje szczegółowy demontaż, weryfikację i naprawę kluczowych podzespołów, takich jak silniki czy zestawy kołowe. Dlatego inwestycja wpłynie na podniesienie standardu podróży i niezawodności taboru regionalnego.

Poza standardowym przeglądem technicznym wielkopolskie pociągi zyskają szereg usprawnień poprawiających estetykę i funkcjonalność. Wykonawca wymieni m.in.

tapicerkę na fotelach pasażerskich, zamontuje nowe, ergonomiczne fotele dla maszynistów, zmieni oświetlenie czołowe na energooszczędną technologię LED oraz zainstaluje nowoczesne kamery.

– Systematycznie inwestujemy w infrastrukturę oraz tabor, ponieważ nowoczesna i bezpieczna kolej to fundament rozwoju całego regionu. Podpisana umowa na gruntowny serwis siedmiu pojazdów gwarantuje, że mieszkańcy Wielkopolski będą podróżować w lepszych i bardziej komfortowych warunkach – podkreśla Wojciech Jankowiak.

Koszt naprawy jednego pojazdu to prawie 4,2 mln zł. Kontrakt zrealizuje do końca 2027 r. konsorcjum spółek reprezentowanych w UMWW przez Weronikę Mieczkowską-Lapkę, członkinię zarządu MWM Rail Service. RAK

Umowę podpisano 14 lipca w UMWW.

SEJMIKOWE PYTANIA

PRZEDSTAWIAMY TEMATY, KTÓRE RADNI PORUSZALI W INTERPELACJACH I ZAPYTANIACH PODCZAS XXVII SESJI SEJMIKU ORAZ W OKRESIE MIĘDZYSESYJNYM.

Marek Sowa (PiS) w swojej interpelacji wnioskował o zachowanie korytarza kolejowego nieczynnej linii kolejowej nr 366 na odcinku Kościan – Gostyń, co w przyszłości miałoby pozwolić na jej odbudowę.

Adam Bogrycewicz (PiS) na sesji zgłosił zapytanie o prenumeratę prasy i monitoring mediów w UMWW oraz interpelację w sprawie zaprzestania eksponowania flagi Ukrainy przed i w budynkach samorządu województwa. Wcześniej natomiast pytał o odwoływanie połączeń przez Koleje Wielkopolskie podczas fali upałów oraz interpelował w sprawie złego stanu technicznego DW 188 w powiecie złotowskim.

Joanna Szczechowska (PiS) i Dominik Szopa (PiS) interpelowali w sprawach kosztów poniesionych przez województwo w związku z członkostwem marszałka w inicjatywie „Atom w Koninie” oraz podpisywania umów w imieniu samorządu województwa przez sejmikowych radnych KO.

Wojciech Firlej (PL2050) zgłosił zapytania dotyczące organizacji tegorocznych Pikników na FEST, a także monitorowania temperatury powietrza i zapewnienia dostępu do wody pitnej dla pacjentów i ich rodzin w podległych samorządowi województwa placówkach ochrony zdrowia. Podziękował ponadto za działania podjęte w kwestii budowy ścieżki rowerowej przy DW 323.

Michał Zieliński (PiS) wystosował zapytanie na temat inwestycji pn. „Budowa kompleksu mieszkalno-biurowego dla pracowników i personelu medycznego”, wskazując na plany zwiększenia nakładów finansowych oraz wydłużenia czasu realizacji tego przedsięwzięcia.

Łukasz Grabowski (PiS) złożył zapytania w sprawach: wykonywania przez dyrektorów z UMWW dodatkowych obowiązków w podległych jednostkach, zmian w składach rad nadzorczych spółek, w których samorząd posiada udziały lub akcje, utworzenia i finansowania Centrum Integracji Cudzoziemców w Ostrowie Wielkopolskim, zapewnienia wody pracownikom szpitala „Dziekan-ka”, nagród przyznanych pracownikom UMWW, wdrożenia przepisów o sygnalizatorach, przywrócenia połączeń kolejowych z Gniezna do Sławy.

Grzegorz Fiałkowski (PiS) zwrócił się z zapytaniem o wsparcie finansowe udzielone Centrum Technologii Edukacyjnych „INTJO” Sp. z o.o. z siedzibą w Turku w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 1 lipca 2026 r.

Katarzyna Rzepecka-Andrzejak (PiS) w złożonych pismach pytała o działania zmierzające do odwieśnienia funkcjonowania oddziału urologicznego w kaliskim szpitalu oraz o działalność leczniczą w Koninie.

ABO

Amerykanie mile widziani

Sejmik popiera ulokowanie stałej bazy wojsk USA w Wielkopolsce.

Radni jednogłośnie przyjęli stanowisko w sprawie „poparcia starań o lokalizację nowej, stałej bazy wojsk Stanów Zjednoczonych Ameryki na terenie województwa wielkopolskiego”.

„Sejmik Województwa Wielkopolskiego z uznaniem i pełnym zaangażowaniem przyjmuje informacje o planach oraz działaniach władz państwowych zmierzających do utworzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nowej, stałej bazy wojsk sojusznika Rzeczypospolitej Polskiej – Stanów Zjednoczonych Ameryki, wraz z niezbędnym zapleczem logistycznym, szkoleniowym, technicznym oraz mieszkaniowym” – czytamy w dokumencie. „Wskazujemy, że to właśnie województwo wielkopolskie z Poznaniem jako dotychczasowym gospodarzem Camp Kościuszko, Wyssuniętego Dowództwa V Korpusu Sił Lądowych USA oraz garnizonu armii amerykańskiej, posiada najwyższy potencjał strategiczny do realizacji tej historycznej inwestycji”.

Wskazano też atuty naszego regionu w postaci baz w Powidzu i Biedrusku, 31.

Sejmik jednogłośnie opowiedział się za ulokowaniem bazy wojsk amerykańskich w Wielkopolsce.

Bazy Lotnictwa Taktycznego w Krzesinach, Portu Lotniczego Poznań Ławica, bliskości głównych węzłów autostradowych, rozwiniętej sieci kolejowej.

Z inicjatywą przyjęcia stanowiska wystąpił klub PiS, którego przewodniczący Michał Zieliński zaprezentował podczas lipcowej sesji treść dokumentu. Poprawioną przez klub KO wersję przedstawiła z kolei Paulina Stoch-

nialek. I choć część radnych PiS sugerowała, że zmiany są na tyle istotne, iż należałoby rozpatrywać dokument jako nowy projekt stanowiska, to ostatecznie (po przegłosowaniu jeszcze kilku zgłoszonych korekt) procedowano tę ostatnią wersję. Poparło ją 36 radnych, nikt nie był przeciwny, nikt nie wstrzymał się od głosu.

W stanowisku zadeklarowano pełną gotowość do

współdziałania ze strony samorządu województwa. Wskazano przy tym na potrzebę nakładów inwestycyjnych z budżetu państwa na rozwój infrastruktury transportowej i zdrowotnej, zapewnienia udziału w przedsięwzięciu lokalnych wykonawców, transparentnego dialogu z mieszkańcami.

Stanowisko zostało przekazane do prezydenta RP oraz do rządu.

ABO

Historyczny apel bez jednomyślności

Mimo wyraźnego podziału głosów, sejmik 13 lipca przyjął „apel z okazji Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Ludobójstwa, dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej”.

Projekt przygotowała grupa radnych PiS, a uzasadniał go na lipcowej sesji prof. Wiesław Ratajczak, wskazując m.in.: – W porównaniu z innymi województwami, w Wielkopolsce dosyć rzadko wspominamy ofiary zbrodni wołyńskiej. Apel jest potrzebny także z myślą o tych sprawiedliwych Ukraińcach, którzy głoszą prawdę o Wołyniu.

„Sejmik Województwa Wielkopolskiego włącza się w obchody Narodowego Dnia Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów na obywatelach II Rzeczypospolitej Polskiej, dziękując mieszkańcom województwa wielkopolskiego za udział w uroczystościach rocznicowych i apeluje o upowszechnianie wiedzy o tym rozdziale historii” – napisano w dokumencie.

Projekt apelu przedstawił podczas sesji Wiesław Ratajczak z PiS.

Nie wszyscy radni byli jednak przekonani o potrzebie przyjmowania takiego apelu w aktualnej sytuacji międzynarodowej i wobec niepokojących zjawisk w naszym społeczeństwie.

– Wszyscy pamiętamy o tej historii, a samorząd województwa dużo zrobił, by ją upamiętnić – odpowiadał Jacek Bogusławski (KO) z zarządu województwa. – Żałuję, że ten projekt nie został przez państwa przedstawiony miesiąc temu, by wypracować wspólne, zgodne stanowisko i upamiętnić ofiary przed rocznicą „krwawej niedzieli”, a nie po niej.

Z kolei Katarzyna Kretkowska (Lewica), Paweł Owsiany (KO) i Wojciech Janowski (PSL; choć ten ostatni – zapowiadając poparcie apelu) wskazywali głównie na konieczność zatrzymania wzrostu antyukraińskich nastrojów, „fali przemocy, nienawiści i ksenofobii”.

– Mądre narody kierują się swoim interesem. A interesem Polski jest, by Ukraina wygrała tę wojnę – komentowała natomiast przewodnicząca sejmiku Tatiana Sokółowska (KO).

Na wniosek Wojciecha Firleja (PL2050) przed ostatecznym głosowaniem usunięto

z treści apelu akapit m.in. potępiający „przejawy propagowania zbrodniczej, ekstremistycznej ideologii, w tym kultu OUN – UPA”.

Pozostał natomiast fragment o następującej treści: „Z szacunkiem wspominamy tych Ukraińców, którzy płacąc nierzadko najwyższą cenę, ostrzegali polskich sąsiadów przed groźącym im niebezpieczeństwem oraz podejmowali próby ich ratowania. Również dziś nie brakuje sprawiedliwych sprzeciwiających się włączaniu zbrodniarzy do narodowego panteonu. Świadomi wielowiekowych związków między naszymi narodami chcemy dążyć do wzajemnych relacji opartych na szacunku i prawdzie”.

Ostatecznie za apelem było 18 radnych (wszyscy z PiS, 3 z PSL, 1 z PL2050), pozostali głosowali przeciw (7) lub wstrzymali się od głosu (9). Po wprowadzonych podczas sesji poprawkach, ograniczających katalog adresatów wystąpienia, zostało ono przekazane do prezydenta RP, wojewody i zarządu województwa.

ABO

Długo o długu

Po dyskusji sejmik zgodził się na zaciągnięcie przez województwo 1,5-miliardowej pożyczki w BGK.

Rzadko w poprzednich latach zdarzało się, by projekty sejmikowych uchwał o charakterze stricte finansowym wywoływały aż tak gorącą dyskusję podczas sesji. Inaczej stało się 13 lipca, podczas rozpatrywania zgody na zaciągnięcie przez województwo długoterminowej pożyczki w Banku Gospodarstwa Krajowego. Jak wyjaśniał skarbnik Piotr Struś, chodzi o 1,5 mld zł, które pozwolą sfinansować zaplanowany deficyt budżetowy w ciągu kilku lat.

– Jesteśmy zaniepokojeni tą perspektywą. Planu zadłużenia województwa w 2029 roku na ponad 2 mld zł, a w kolejnych kadencjach spłaty zobowiązań po ponad 100 mln zł rocznie świadczą o jakimś załamaniu naszego budżetu – rozpoczął Tomasz Ławniczak z PiS.

– Ten głos wynika chyba z jakiegoś nieporozumienia. Przecież nic się nie zmienia, jeżeli chodzi o poziom zaplanowanego deficytu. Różnica polega na tym, że dotąd pożyczaliśmy z EBI, a teraz decydujemy się na korzystniejszą ofertę z BGK – tłumaczył wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

– Pożyczka nie wynika z załamania budżetu, a z zaplanowanego na wysokie kwoty w kolejnych latach planu inwestycyjnego. To odzwierciedlenie tego, co sejmik

Przez budżetowe meandry próbował przeprowadzić radnych skarbnik województwa Piotr Struś.

wcześniej uchwalił w wieloletniej prognozie finansowej – dodawał Piotr Struś.

Mechanizmy finansowe w samorządzie próbował też wyjaśnić przewodniczący Komisji Budżetowej Jan Grzesiek z PSL.

Radnych PiS te głosy nie przekonały.

– Takie zadłużanie jest niepokojące także ze względu na niepewność co do przyszłego unijnego budżetu oraz tempa rozwoju gospodarczego kraju – mówił Adam Bogrycewicz.

– Wygląda na to, że chcecie te pieniądze wydać w tej kadencji, a spłatę zostawić kilku następnym. Dzieci, które się dzisiaj rodzą, będą to spłacać! – ocenił Łukasz Grabowski.

– Ja nie wiem, na co te pieniądze mają zostać wydane –

stwierdziła Katarzyna Rzepecka-Andrzejak.

– Proszę mnie zwolnić z obowiązku informowania, co jest zapisane w budżecie i WPF, nad którymi państwo wcześniej głosowaliście – odpowiadał Wojciech Jankowiak.

– Albo świadomie wprowadzacie opinię publiczną w błąd, podejmując populistyczne działania w sezonie ogórkowym, albo – co gorsza – nie rozumiecie tego, nad czym głosujecie! – zwróciła się do ław opozycji była członkini zarządu województwa Paulina Stochnia-łek z KO.

Ostatecznie sejmik podjął uchwałę o zaciągnięciu pożyczki 22 głosami „za”, przy 14 „przeciw”. ABO

Na deszczówkę i kulturę

Podczas lipcowej sesji radni kolejny raz zdecydowali o wsparciu finansowym z budżetu województwa dla wielkopolskich powiatów i gmin.

Najwięcej, niemal 2 mln zł, trafi do samorządów lokalnych w ramach programu „Deszczówka”. Umożliwi to wspólną realizację zadań związanych z małą retencją, bo program zakłada zatrzymywanie i wykorzystywanie wód opadowych z dachów obiektów użyteczności publicznej (np. szkół, przedszkoli, urzędów) na terenie Wielkopolski.

W konkursie złożono 32 wnioski, a dofinansowanie otrzymało 13 gmin i 6 powiatów (np. gnieźnieński, ostrzeszowski, wrzesiński). Przypomnijmy, że w obecnej edycji programu JST mogły ubiegać się o dofinansowanie w wysokości do 150 tys. zł. Każdy wnioskodawca mógł złożyć maksymalnie dwie aplikacje

obejmujące budowę systemów magazynowania i rozprowadzenia wody deszczowej.

– Program „Deszczówka” ma zwrócić uwagę lokalnych samorządów i mieszkańców na problem niedoborów wody w przyrodzie. Wszystkie działania zmierzające do gromadzenia oraz późniejszego wykorzystania wody to promocja dobrych praktyk i krok w dobrym kierunku – podkreśla wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Inne przedsięwzięcia JST mogą z kolei liczyć na dofinansowanie z programu „Kulisy kultury”, wspierającego lokalne samorządy w remontach m.in. domów kultury, muzeów czy bibliotek. W tym roku na ten cel w budżecie województwa zaplanowano łącznie 3 mln zł, a 13 lipca sejmik zdecydował o przekazaniu 407 tys. zł czterem beneficjentom.

Gmina Koło przeprowadzi remont biblioteki we Wrzą-

cej Wielkiej oraz jej filii w Pławie, a w ośrodku kultury w Pępowie powstanie garderoba i zaplecze sanitarne. Czarnków stworzy i wyposaży pracownię fotograficzną, a w GOK w Liskowie zaplanowano remont dachu i odświeżenie podłogi.

Ponadto gmina Kościan w ramach programu „Szatnia na Medal” otrzyma 81,8 tys. zł na budowę zaplecza szatniowo-socjalnego przy boisku sportowym w Kurzej Górze, a trzy samorządy (Kiszewo, Wolsztyn i Krzymów) skorzystają z dotacji na remont infrastruktury turystycznej (dwóch wież widokowych i takiego pomostu).

Radni przyznali też 750 tys. zł Trzciance na mieszkania treningowe dla osób z ograniczoną sprawnością oraz 73,2 tys. powiatowi poznańskiemu z przeznaczeniem na dofinansowanie projektu profilaktycznego PaT (Przyszłość a Ty).

RAK

ZARZĄD ODPOWIADA

PRZEDSTAWIAMY WYCIĄG Z ODPOWIEDZI UDZIELONYCH NA WCZEŚNIEJSZE INTERPELACJE I ZAPYTANIA RADNYCH.

Wicemarszałek Wojciech Jankowiak

– odpisując Łukaszowi Grabowskiemu, wskazał, że w latach 2024-2026 przedstawiciele władz samorządowych miasta Gniezna i powiatu gnieźnieńskiego nie zwracali się do zarządu województwa w sprawie wypracowania wspólnej koncepcji funkcjonowania i modelu zarządzania Parowozownią Gniezno. Zarząd nie prowadził i nie prowadzi żadnych działań zmierzających do wspólnego zarządzania tym podmiotem z udziałem samorządów lokalnych lub innych instytucji oraz nie przewiduje czynnego zaangażowania w przedmiotową sprawę.

Członkini zarządu województwa Katarzyna Kretkowska

– odpowiedziała na pytania Łukasza Grabowskiego dotyczące zatrudnienia koordynatorów w szpitalnych oddziałach ratunkowych, wynagrodzeń lekarzy oraz sposobu weryfikacji czasu ich pracy przy zatrudnieniu na kontraktach w podległych podmiotach leczniczych. Z przekazanych przez jednostki danych wynika m.in. że 31 lekarzy otrzymało w 2025 roku wynagrodzenie przekraczające 1 mln zł. Osoby te były zatrudnione w Specjalistycznym Zespole Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem w Poznaniu oraz w szpitalach wojewódzkich w Poznaniu, Kaliszu, Koninie i Lesznie.

– poinformowała Łukasza Grabowskiego o tym, jak szpital „Dziekanek” realizuje obowiązki wynikające z ministerialnego rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ile wody pitnej zakupił w latach 2025-2026, jaka była wartość tych zakupów oraz jak woda jest dystrybuowana wśród pracowników.

– przekazała Katarzynie Rzepeckiej-Andrzejak, że w konińskim szpitalu 74 lekarzy otrzymało wynagrodzenie w wysokości powyżej 500 tys. zł – jeden z nich był zatrudniony w formie umowy o pracę, a pozostali na umowach cywilnoprawnych. Poinformowała też, że dyrektor szpitala i jego zastępca są zatrudnieni w wymiarze 1 etatu oraz że w latach 2024-2025 w szpitalu nie były zatrudnione na stanowiskach kierowniczych osoby spokrewnione lub powinowate z dyrektorem.

Członek zarządu województwa Jacek Bogusławski

– odpisał Adamowi Bogrycewiczowi w sprawie możliwości wsparcia przebudowy remizy OSP w Pniewie. Wskazał, że w ramach Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021-2027 nie przewiduje się naboru dedykowanego OSP lub służbom ratowniczym. Trwa natomiast nabór wniosków w działaniu „Wzmocnienie bezpieczeństwa i odporności regionalnej Wielkopolski”, w którym uprawnione do aplikowania są m.in. straże pożarne. Warunkiem dofinansowania projektów dotyczących inwestycji lub zakupu sprzętu dla OSP jest funkcjonowanie danej jednostki w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Nabór dotyczy projektów o charakterze dual-use. Z kolei 4 mln zł zabezpieczone w budżecie na 2026 r. na realizację „Programu Rozwoju OSP w Wielkopolsce na lata 2021-2030” zostały już przeznaczone na zakup sprzętu i wyposażenia dla jednostek.

– odpowiedział na interpelację Romualda Ruszkowskiego w sprawie usunięcia odpadów z ul. Kolejowej w Czempiniu. Wskazał, że choć są to zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, samorząd województwa nie otrzymał na ten cel środków z budżetu państwa. Województwo dwukrotnie aplikowało

o wsparcie z rezerwy celowej, w ramach naborów realizowanych przez ministra klimatu i środowiska, jednak lokalizacja w Czempiniu nie otrzymała dofinansowania. Aktualnie oczekuje się na uruchomienie kolejnego naboru, względnie nowego programu umożliwiającego realizację przedsięwzięcia. Monitorowane są również możliwości finansowania zastępczego usuwania odpadów z innych źródeł.

– przesłał Grzegorzowi Fiałkowskiemu zestawienie kosztów wyjazdów do Wietnamu i Japonii. Wyjaśnił, że celem wyjazdów był m.in. udział województwa w EXPO 2025 w Osace, Kansai oraz nawiązanie kontaktów z japońskimi władzami regionalnymi i instytucjami samorządowymi. Podczas pobytu w Hanoi delegacja spotkała się z ambasadorem RP w Wietnamie, by omówić możliwości wsparcia instytucjonalnego dla firm z regionu oraz specyfikę tamtejszego rynku. Wskazał, że działania gospodarcze na rynku wietnamskim i japońskim to efekt konsekwentnej polityki samorządu, budującej silną markę Wielkopolski i fundamenty pod trwałą obecność wielkopolskiego biznesu i nauki w tym rejonie świata.

Sekretarz województwa Tomasz Grudziak

– odpowiedział Filipowi Żelaznemu w sprawie pomocy finansowej i wspólnych projektów realizowanych przez samorząd województwa z miastem Poznań. W 2024 r. przekazano Poznaniowi 400.000 zł na budowę Pomnika Wypędzonych Wielkopolan. W budżecie na 2026 r. zaplanowano 800.000 zł na udział Orkiestry Filharmonii Poznańskiej w Konkursie Skrzypcowym im. Henryka Wieniawskiego oraz 1.000.000 zł na modernizację Pomnika Powstańców Wielkopolskich wraz z otoczeniem. Miastu przyznano też 466.500 zł na przebudowę hali sportowej przy IV LO. Wskazał, że udzielenie pomocy finansowej odbywa się w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, a jej szczegółowe warunki określone zostają w umowie.

– odniósł się do interpelacji Grzegorza Fiałkowskiego w sprawie traktowania radnych w czasie uroczystości organizowanych przez samorząd województwa. Poinformował, że harmonogram uroczystości powinien być ułożony zgodnie z precedencją. Podczas otwarcia mostu w Ślesinie w imieniu zarządu województwa głos zabrał wicemarszałek Wojciech Jankowiak, a w imieniu sejmiku jego wiceprzewodniczący Henryk Drzewiecki, co jest zgodne ze wspomnianymi zasadami.

– ustosunkował się do interpelacji Piotra Trybka w sprawie szczegółowego stanu wdrażania, stopnia wykorzystania oraz ryzyk i powodów niewykorzystania przez województwo środków z Krajowego Planu Odbudowy. Przekazał informacje uzyskane z departamentów i biur UMWW oraz wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych, dotyczące obszarów związanych z transportem, edukacją i nauką, infrastrukturą, kulturą oraz zdrowiem.

Dyrektor Biura Nadzoru Właścielskiego UMWW Grzegorz Proniewicz

– poinformował Łukasza Grabowskiego, że w 2025 roku powołano 15 osób do rad nadzorczych spółek z udziałem województwa. W minionym roku nie odwołano żadnego członka rady nadzorczej w spółkach z większościowym udziałem województwa ani żadnego członka wskazanego przez województwo do rad spółek z mniejszościowym udziałem. Wynagrodzenia członków rad nadzorczych są określane uchwałami zgromadzeń wspólników lub walnych zgromadzeń, na podstawie obowiązujących przepisów. ABO

Uwaga, żniwa!

FOT. ARCHIWUM

Jak co roku podczas okresu zbiorów samorząd województwa apeluje do rolników i wszystkich mieszkańców terenów wiejskich.

– Bezpieczne żniwa to wspólna odpowiedzialność rolników, ich rodzin, mieszkańców wsi oraz wszystkich uczestników ruchu drogowego. Rozwaga, ostrożność i wzajemna życzliwość pozwolą sprawić, że tegoroczne zbiory przebiegną spokojnie i bez tragicznych zdarzeń – zwraca uwagę wicemarszałek Krzysztof Grabowski, przewodniczący Wielkopolskiej Rady Rolniczej.

Z jednej strony to apel do gospodarzy pracujących często pod presją czasu i warunków pogodowych. Co roku notowa-

ne są wypadki, które kończą się poważnymi obrażeniami, kalectwem, a nawet utratą życia. Warto w czasie wykonywania prac szczególnie zadbać o bezpieczeństwo rolników i ich najbliższych, zwłaszcza dzieci.

Inna kwestia to bezpieczeństwo na drogach. Trzeba mieć na uwadze, że w okresie wzmożonych zbiorów częściej pojawiają się wolno poruszające się kombajny, traktory i przyczepy wypełnione zbożem lub słomą.

Wreszcie ważne są życzliwość, cierpliwość i zrozumienie ze strony wszystkich mieszkańców obszarów wiejskich, co pozwoli ograniczyć niepotrzebne napięcia i umożliwi sprawne przeprowadzenie zbiorów. **ABO**

Goście z Mołdawii

Polonijna młodzież przyjechała na wakacje do Wielkopolski.

Nie tylko młodzi Ukraińcy z partnerskiego obwodu charkowskiego (o czym pisaliśmy w poprzednim wydaniu) spędzali tegoroczne wakacje w naszym regionie. Na zaproszenie samorządu województwa do Wielkopolski po raz kolejny przyjechała również grupa młodzieży polonijnej z Republiki Mołdawii. Tym razem było to 21 uczniów (wraz z opiekunami), którzy na co dzień uczestniczą w zajęciach języka polskiego organizowanych przez Stowarzyszenie „Dom Polski” w Bielcach, największą organizację polonijną na północy Mołdawii.

1 lipca mieli oni okazję spotkać się z rówieśnikami z Ukrainy podczas (także już wspomnianego na naszych łamach) wydarzenia zorganizowanego w Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie, w którym uczestniczyła Katarzyna

FOT. ARCHIWUM UMWW

Kretkowska z zarządu województwa.

Dzień później goście z Mołdawii złożyli wizytę w UMWW, gdzie spotkał się z nimi wicemarszałek Krzysztof Grabowski. Życzył on dzieciom, by pobyt w Wielkopolsce był nie tylko czasem przyjemnego wypoczynku, ale także okazją do zapoznania się z dziedzictwem i kul-

turą kraju przodków (wielu z nich przyjechało do niego po raz pierwszy w życiu), a przede wszystkim pozwolił doskonalić język polski. Zachęcał do pielęgnowania więzi z Polską oraz do powrotu do naszego regionu w przyszłości na studia.

Młodzi Polonusi gościli u nas od 29 czerwca do 12 lipca, a kolejne dni ich poby-

tu wypełniły m.in. wycieczki krajoznawcze po Wielkopolsce, warsztaty artystyczne i zajęcia sportowe. Grupa była zakwaterowana w internacie Wielkopolskiego Samorządowego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gnieźnie, które wspólnie z Departamentem Edukacji i Nauki UMWW było organizatorem pobytu. **ABO**

Powalczyć z bezrobociem

4,5 mln zł wesprze sytuację osób bez pracy w Wielkopolsce.

Wicemarszałek Wojciech Jankowiak pozytywnie zarekomendował wnioski z powiatowych urzędów pracy w naszym regionie, dotyczące działań aktywizujących osoby bezrobotne. Do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przekazano aplikacje na ponad 4,5 mln zł.

– Zebrane i ocenione formalnie i merytorycznie przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu dokumenty to odpowiedź na ogłoszony 13 lipca przez ministerstwo drugi w tym roku nabór. Umożliwia on pozyskanie przez PUP środków z rezerwy Funduszu Pracy na realizację programów aktywizacji zawodowej – wyjaśnia Wojciech Jankowiak.

Do WUP w Poznaniu wpłynęły 32 wnioski, a samorządy powiatowe z Wielkopolski aplikowały o środki z czterech ścieżek. Dla bezrobotnych zamieszkujących na wsi, w tym rolników, wpłynęło 17 wniosków na kwotę 1,78 mln zł. Dla obszarów wysokiego bezrobocia – jeden wniosek na kwotę 0,44 mln zł. Trzy aplikacje na kwotę 0,43 mln zł dotyczą programu dla bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami, a 11 (na kwotę 1,91 mln zł) – osób do 30. roku życia. **RAK**

Na rozwój „małych ojczyzn”

Samorząd województwa rozstrzygnął XIV edycję konkursu „Nasza wieś, nasza wspólna sprawa” dla organizacji pozarządowych działających na obszarach wiejskich.

Do beneficjentów trafi 700 tys. zł na małe projekty, jak np. organizacja „X Święta Ulicy Kościelnej w Opatówku”, „Spotkanie z tradycją jeździecką w Bobrownikach – Hubertus 2026” czy „Dzień Dyni i Jesieni w Słoiakach”.

Konkurs „Nasza wieś, naszą wspólną sprawą”, realizowany w ramach programu „Wielkopolska Odnowa Wsi”, wspiera organizacje pozarządowe

działające w naszym regionie. Celem jest dofinansowanie przedsięwzięć promujących ideę odnowy sołectw służących pobudzeniu aktywności mieszkańców do wspólnej pracy na rzecz swojej miejscowości oraz zachowaniu dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich.

To szansa na pozyskanie dodatkowych środków finansowych dla miejscowości lub sołectwa na promocję i rozwój swojej „małej ojczyzny”.

– Aż 67 zadań uda się zrealizować dzięki wsparciu w ramach XIV edycji konkursu „Nasza wieś, naszą wspólną sprawą”. Wsparcie o łącznej

wartości 700 tys. zł z budżetu województwa wielkopolskiego to kolejny krok, dzięki któremu w wielu sołectwach uda się zorganizować lokalne wydarzenia, zakupić wyposażenie, stroje oraz materiały promujące miejscowość – mówi wicemarszałek Krzysztof Grabowski. – To bardzo duża zachęta dla organizacji skupiających mieszkańców małych miejscowości do aktywizacji i realizacji rozmaitych projektów. Konkurs pokazuje, jak bogate i ciekawe inicjatywy i pomysły mogą zostać zrealizowane dzięki programowi „Wielkopolska Odnowa Wsi”.

W tegorocznym naborze złożono 204 oferty, które oceniono pod względem formalnym i merytorycznym. Ostatecznie do dofinansowania wybrano 67 zadań.

W ramach konkursu organizacje mogły ubiegać się o pozyskanie grantu wynoszącego maksymalnie do 12 tys. zł na realizację niewielkich projektów inwestycyjnych, organizację imprez tematycznych, zakup towarów służących rozwojowi i kultywowaniu folkloru oraz tradycji społeczności lokalnych, wydanie materiałów promocyjnych oraz organizację warsztatów lub szkoleń. **RAK**

Nuklearna edukacja

FOT. ARCHIWUM

Porozumienie podpisali A. Misztal i J. Bogusławski.

Wielkopolska stawia na edukację jądrową w szkołach średnich.

Porozumienie o współpracy w tym zakresie podpisali na początku lipca Jacek Bogusławski z zarządu województwa oraz dr hab. inż. Agnieszka Misztal, prorektor ds. studentów i kształcenia Politechniki Poznańskiej.

W ramach tej inicjatywy zrealizowane zostaną przedsięwzięcie skierowane do uczniów szkół średnich z całej Wielkopolski. To 10 profesjonalnych warsztatów jądrowych, które poprowadzą członkowie Międzywydziałowego Studenckiego Koła Naukowego POLON z politechniki.

– Wspólnie dbamy o to, by nowoczesna wiedza z zakresu bezpiecznej i czystej energii docierała do młodzieży bezpośrednio od wielkopolskich ekspertów i studentów – podsumował Jacek Bogusławski. **RAK**

RADNI SPRAWDZILI, CO MOŻNA ZOBACZYĆ W OPATÓWKU

Wyjazdowe posiedzenie sejmikowej Komisji Kultury odbyło się tym razem w Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku. 7 lipca dyrekcja tej placówki zapoznała radnych z istotą działalności instytucji, jej dokonaniami i planami na przyszłość. Członkowie komisji, z udziałem również samorządowców z Opatówka i Kalisza, mieli też okazję obejrzeć imponujące zbiory tego niezwykłego muzeum, funkcjonującego w budynku, w którym działała niegdyś największa fabryka sukna w Królestwie Polskim. **ABO**

Pomogą migrantom

14 lipca w Ostrowie Wielkopolskim otwarto Centrum Integracji Cudzoziemców.

Centrum w Ostrowie Wlkp. otwarto 14 lipca.

Z danych ZUS wynika, że od kilku lat rośnie liczba obcokrajowców mieszkających i pracujących w Polsce i w Wielkopolsce. Coraz częściej w handlu czy usługach spotykamy osoby albo zza wschodniej granicy (z charakterystycznym akcentem w głosie) albo o ciemniejszej karnacji.

Wynika to głównie z kryzysu demograficznego i związanego z nim deficytu pracowników w wielu branżach, któ-

ry coraz częściej jest niwelowany poprzez zatrudnienie osób z zagranicy. I to niestety z bardzo odległych państw. Ci przybysze trafiają do nas, bo w Polsce mogą zarobić nawet kilkukrotnie więcej niż w swoim kraju.

Cudzoziemcy mieszkający i pracujący w Wielkopolsce pochodzą z ponad 110 krajów świata. W samym Poznaniu mieszka obecnie blisko 80 tysięcy osób z najróżniejszych państw – podkreśliła, otwie-

rając placówkę w Ostrowie Wlkp., Katarzyna Kretkowska z zarządu województwa. – Dominują oczywiście migranci z Ukrainy i Białorusi, ale wielu jest też przybyszów z Ameryki Południowej i Azji. Większość uzupełnia dramatyczne braki na naszym rynku pracy, np. w usługach, budownictwie, rolnictwie, ochronie zdrowia.

CIC służy temu, by cudzoziemcom łatwiej było tutaj odnaleźć się i integrować. Zapewniają legalnie przebywającym w Polsce obcokrajowcom kompleksowe wsparcie w jednym miejscu.

Są to punkty informacyjno-doradcze, w których migranci otrzymują niezbędne informacje w zakresie np. rynku pracy, edukacji, systemu ochrony zdrowia, podatków, świadczeń pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych – dodała Katarzyna Kretkowska.

Przypomnijmy, że prowadzone przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu centra integracji cudzoziemców utworzono już wcześniej, w marcu 2022 r., w pięciu subregionalnych miastach Wielkopolski, tj. w Poznaniu, Koninie, Kaliszu, Lesznie i Pile. RAK

Dla gospodarki i turystyki

Planowana rewitalizacja drogi żeglugowej biegnącej przez dolną Wisłę, Kanał Bydgoski, Notec i Warę do Odry może kosztować prawie 2 miliardy złotych.

Rozmawiano o tym 23 lipca w Czarnkowie, podczas spotkania poświęconego przyszłości Międzynarodowej Drogi Wodnej E70. Zgromadziło ono przedstawicieli administracji rządowej, samorządowców z zainteresowanych województw oraz ekspertów branżowych.

E70 to jeden z najważniejszych śródlądowych szlaków wodnych Europy. Łączy zachodnią część kontynentu z Bałtykiem, prowadząc od Antwerpii w Belgii, przez Holandię, Niemcy i Polskę, aż do Kłajpedy na Litwie. Ta droga wodna – co podkreślił gospodarz spotkania w Czarnkowie, wicemarszałek Krzysztof Grabowski – ma strategiczne znaczenie dla rozwoju gospodarczego i turystycznego także Wielkopolski.

Działania zmierzające do poprawy jakości i bezpie-

Gospodarzem spotkania w Czarnkowie był wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

czeństwa żeglugi na Warcie i Noteci w znacznym stopniu podnoszą atrakcyjność turystyczną regionu i pozwalają lokalnym przedsiębiorstwom rozwijać ich działalność – wskazał Krzysztof Grabowski.

Uczestnikom wydarzenia zaprezentowano działania prowadzone przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, obejmujące zarówno inwestycje już realizowane, jak i planowane na najbliższe lata. Wiceminister infrastruktury Arkadiusz

Marchewka przedstawił założenia rządowego programu, który przewiduje realizację 65 inwestycji na polskim odcinku MDW E70. Mowa o nakładach o łącznej wartości prawie 2 miliardów złotych w perspektywie najbliższych piętnastu lat. Program obejmuje modernizację urządzeń wodnych, rozwój infrastruktury portowej, poprawę oznakowania nawigacyjnego oraz przywrócenie odpowiednich parametrów żeglugowych na całym szlaku. ABO

(WIELKO)POLSKIE DROGI

Pełnią istotną funkcję w systemie transportowym regionu, ponieważ łączą najważniejsze miasta i zapewniają spójność komunikacyjną na poziomie województwa. Podległy regionalnemu samorządowi Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu ma w swojej pieczy ponad 2700 kilometrów takich tras. W naszym cyklu przyglądamy się niektórym z nich.

Pola, wioski i miasteczka

W zdecydowanej większości przebieg DW 442 prowadzi przez pola i dość gęstą zabudowę wsi i małych miast. Na zdjęciu – remont drogi w miejscowości Ruda Wieczyńska.

Tą trasą, przez pola i gęsto zabudowane wioski, przejedziemy od południowych granic Wrześni do północnych rogatki Kalisza.

Jeśli przeanalizować przebieg drogi wojewódzkiej nr 442, łączącej wymienione wyżej miasta, to wygląda on tak, jakby ktoś specjalnie wyznaczył go w ten sposób, by omijał jakiegokolwiek większe miejscowości. Nie licząc (dziś ledwie kilkutysięcznych, choć mających wielowiekowe tradycje historyczne, o których świadczą choćby zachowane zabytki) miasteczek Pyzdry i Chocz,

trasa prowadzi przez same wioski.

Nie oznacza to jednak, że biegnie przez słabo zaludnione tereny. Gdy spojrzymy na mapę, dostrzeżemy w większości dość gęstą wiejską zabudowę. Nic dziwnego zatem, że mamy na DW 442 dość spory ruch – w ciągu doby przejeżdża nią kilka tysięcy samochodów. Trzeba więc zadbać o odpowiedni stan tak uczęszczanej trasy.

W 2025 roku WZDW rozpoczął rozbudowę DW 442 w powiecie pleszewskim. W ramach prowadzonych

zadań, których zakończenie planowane jest na lata 2026-2027, przewidziano: poszerzenie i wzmocnienie jezdni, przebudowę istniejących skrzyżowań oraz budowę nowych zjazdów, chodników i zatok autobusowych. Na odcinku Kwileń – Chocz zaawansowanie prac osiągnęło 40 procent. Z kolei na trasie Chocz – granica powiatu pleszewskiego realizowane są roboty związane z wymianą konstrukcji jezdni, a także prace na drogach dojazdowych, budowa kanalizacji deszczowej, prace brukarskie. Natomiast w miejscowości Brudzewek prowadzone są badania archeologiczne.

Ponadto właśnie zakończyły się prace na kilometrowym odcinku w gminie Gizałki. Co istotne, w tej gminie w 2025 r. przeprowadzono też rozbudowę odcinka o długości 1,6 km. W ramach projektu wykonano nową konstrukcję nawierzchni jezdni, powstały zatoki autobusowe, a także drogi dla pieszych i rowerów oraz zjazdy. Natomiast w 2024 r. WZDW zakończył remont nawierzchni drogi w powiecie kaliskim, na odcinku Janków Pierwszy – Wyganki. Do tej wyliczanki warto dodać jeszcze budowę w ostatnich latach drogi dla rowerów w miejscowości Borzykowo, w powiecie wrzesińskim. ABO

DW 442

- ▶ przebieg: Września (DK 15) – Pyzdry – Gizałki – Kalisz (DK 12)
- ▶ długość: 73,3 km
- ▶ natężenie ruchu: 2768-6885 pojazdów na dobę

Takich przystanków młodzi

Co zaproponowali uczniowie wielkopolskich szkół w tegorocznej edycji prowadzonego przez samorząd województwa konkursu

Konkurs „Nasz pomysł na ochronę środowiska” jest organizowany przez samorząd województwa od 2016 roku. Jako cele tego przedsięwzięcia wskazywane są edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży, zarówno poprzez promowanie pozytywnych zachowań w zakresie ochrony środowiska i przyrody, jak i zwracanie uwagi na zagrożenia dla tych wspólnych dóbr występujących w otaczającym nas świecie.

Co roku konkursowi towarzyszy inny motyw przewodni, różne też bywają zadania do wykonania przez uczniów. W przeszłości młodzi Wielkopolanie mierzyli się już z takimi wyzwaniami, jak stworzenie ulotki, plakatu, kalendarza, fotoksiążki, komiksu, napisanie listu do sąsiada, wymyślenie gry terenowej, nagranie filmu dotyczącego odnawialnych źródeł energii.

Zielone oczekiwanie

Tegoroczna, XI edycja konkursu odbywała się pod hasłem „Zielone Przystanki Wielkopolski”. Przedstawiciele 74 szkół z naszego regionu przygotowali rysunek lub grafikę komputerową z wizualizacją miejsc, które nie tylko pozwalają pasażerom wygodnie oczekiwać na pojazd komunikacji zbiorowej, ale też są estetyczne, a dodatkowo mogą realnie wpłynąć na poprawę jakości powietrza i mikroklimatu.

Jak już informowaliśmy na naszych łamach, 12 maja w sali sesyjnej UMWW odbyła się uroczysta gala, na której ogłoszono i nagrodzono laureatów. Gratulacje najlepszym złożyli Jacek Bogusławski

z zarządu województwa oraz sejmikowi radni. Uczniowie otrzymali dyplomy oraz nagrody rzeczowe, m.in. rowery, kaski, smartwatche. Natomiast szkoły, z których pochodzą autorzy docenionych projektów, dostały nagrody pieniężne, pamiątkowe tabliczki oraz... zieloną roślinę – zamiokulkas.

Kto wygrał?

W kategorii przeznaczonej dla klas VI-VIII szkół podstawowych nagrody główne trafiły do Szkoły Podstawowej w Nojewie oraz do Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Przygodzicach. Wśród propozycji uczniów z placówek ponadpodstawowych najwyżej oceniono propozycję z Zespołu Szkół Ekonomiczno-Usługowych im. Fryderyka Chopina w Żychlinie oraz z Zespołu Szkół Ponadpodstawowych im. Józefa Marciniaka w Koźminie Wielkopolskim.

Śród prac nadesłanych z podstawówek wyróżniono te pochodzące ze szkół w Strzyżewie, Kunowie, Lisewie, Nowym Tomyslu, Gostyniu i Sobótce. W kategorii dla starszych uczniów wyróżnienia trafiły do placówek funkcjonujących w Trzciance (gmina Kuślin), Czarnkowie, Wolsztynie, Ostrowie Wielkopolskim, Gnieźnie i Lesznie.

Na naszych łamach przedstawiamy wybrane propozycje spośród nagrodzonych i wyróżnionych projektów. Czas pokaże, czy któreś z nich doczekają się realizacji przez miejscowe samorządy, być może przy wykorzystaniu opcji wsparcia finansowego dostępnego w ramach różnych programów prowadzonych przez województwo... **ABO**

Jacek Bogusławski
członek zarządu województwa

– Inicjując ten konkurs, chcieliśmy przede wszystkim zaktywizować młode pokolenie Wielkopolan i dać mu realny wpływ na kształtowanie najbliższego otoczenia w duchu adaptacji do zmian klimatycznych. Jestem pod ogromnym wrażeniem dojrzałości, kreatywności i wrażliwości ekologicznej, jaką młodzież zaprezentowała w swoich projektach. Uczestnicy zaproponowali niezwykle nowatorskie rozwiązania, od imponujących systemów retencji wody opadowej, przez bioróżnorodne instalacje roślinne przyjazne zapylaczom, aż po harmonijne wkomponowanie nowoczesnych technologii w tradycyjną architekturę naszych gmin. To jasny sygnał, że młodzi ludzie nie tylko doskonale rozumieją współczesne wyzwania środowiskowe, ale mają też odwagę proponować śmiało i funkcjonalne koncepcje, które mogą realnie odmienić przestrzeń publiczną. Ta inicjatywa wspaniale wpisuje się w szerszą strategię Samorządu Województwa Wielkopolskiego, w ramach której konsekwentnie rozwijamy zielono-niebieską infrastrukturę.

Wyróżniona propozycja ze Szkoły Podstawowej nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Czarnego Legionu w Gostyniu.

Pomysł z Samorządowej Szkoły Podstawowej w Lisewie też zasłużył na wyróżnienie.

Zespół Szkół Rolniczo-Budowlanych im. Synów Pułku w Lesznie przedstawił taką wizję.

Koncepcja Zespołu Szkół Budowlano-Energetycznych Technikum nr 3 im. Ernesta Malinowskiego w Ostrowie Wielkopolskim.

chcą w naszym regionie

„Nasz pomysł na ochronę środowiska”?

Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Przygodzicach – jeden z tegorocznych laureatów.

„Kolejowa” wizja z Zespołu Szkół Ponadpodstawowych im. Józefa Marciniaka w Kozminie Wielkopolskim.

Wyróżnione I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego w Gnieźnie.

Jury spodobała się też praca ze Szkoły Podstawowej im. Fryderyka Chopina w Strzyżewie.

Szkoła Podstawowa im. Edmunda Bojanowskiego w Kunowie nadesłała taką koncepcję.

Wyróżnione prace ze Szkoły Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Nowym Tomyślu...

...oraz z Zespołu Szkół Rolniczego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Trzciance, gmina Kuślin.

Wśród nagrodzonych znalazła się również Szkoła Podstawowa w Nojowie.

Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych im. Fryderyka Chopina w Żychlinie zasłużył na nagrodę...

...a Liceum Ogólnokształcące im. Janka z Czarnkowa w Czarnkowie – na wyróżnienie.

Wędrując poznańskimi alejami

Jak kształtowała się historia trzech reprezentacyjnych arterii stolicy Wielkopolski.

Marek Rezler

Wpotocznym znaczeniu aleja to mniej lub bardziej reprezentacyjna (a na pewno praktyczna) droga, mająca wielorakie znaczenie, nie tylko w miastach, występująca już w starożytności. W miarę upływu wieków i przemiany kolejnych pokoleń wzrastała właśnie ta reprezentacyjna rola alei, a forma tej drogi komunikacyjnej bywała powodem do dumy.

Tak było i w dziewiętnastowiecznych Prusach, gdzie szczególnie ważna była słynna berlińska Aleja Unter den Linden (Pod Lipami), będąca podstawą tworzenia podobnych dróg także w innych miastach. Od końca dziewiętnastego stulecia aleje zaczęto rozplanowywać również w Poznaniu. Wspomnijmy o trzech najważniejszych: Karola Marcinkowskiego, Niepodległości i Wielkopolskiej, które oczywiście w ciągu lat inaczej były nazwane – ale istnieją do dziś.

Jak w Berlinie

Najbardziej reprezentacyjna była Aleja Wilhelmska, upamiętniająca króla pruskiego (dziś Karola Marcinkowskiego), założona w 1804 roku, według projektu Lindhorsta, uzupełniona przez Johanna A.T. Heermana. Długa na około 600 i szeroka na 30 metrów łączyła (i nadal łączy) dzisiejszy Święty Marcin z ulicą Solną. Kilka lat później aleja upamiętniała cesarza Napoleona, ale niebawem powrócono do pierwotnej nazwy: Wilhelmstrasse. Król pruski i zasłużony lekarz społecznik na przemian patronowali tej arterii w kolejnych latach.

Aleja obsadzona była czterema rzędami topól, przeznaczono ją wyłącznie do ruchu pieszego, jako promenadę. Około 1835 roku drzewa te jednak, jako uciążliwe w utrzymaniu porządku, wycięto, stopniowo zastępując je kasztanowcami i lipami. Tak powstała swoista poznańska Unter den Linden, w założeniach istotnie przypominająca słynną aleję Berlina.

Promenada była z obydwu stron zamknięta sylwetami kościołów: św. Marcina i Karmelitów, z czasem jednak została nieco skrócona i sięgała od ulicy Podgórnej do Solnej. Od strony ul. św. Marcin poczynając, na samym narożniku, znajdowała się słynna poznańska Drukarnia Deckera, późniejsza Drukarnia Polska.

Początkowo po obydwu stronach ulicy stały pojedyncze domki połączone ogrodami i parkanami. Tam też znajdowała się kamienica Mielżyńskich (późniejszy Dom Pocztowny), a dalej hotele Rzymski i Drezdeński.

Narożnikowy budynek Alei Wilhelmskiej dość wcześnie powstał budynek bankowy – siedziba najpierw Banku Królestwa Pruskiego, potem Rzeszy Niemieckiej i wresz-

Aleja Wilhelmska (dziś Karola Marcinkowskiego) miała najbardziej reprezentacyjny charakter.

Aleja Niepodległości to poznańska „ulica urzędów” (na zdjęciu – siedziba samorządu województwa).

Aleja Wielkopolska była jedną z ulubionych tras spacerowych w kierunku parków Sołackiego i Gołęcińskiego.

Artystyczny to dawny gmach Ziemstwa Kredytowego, czyli Landszafy – jednej z najważniejszych niegdyś instytucji Poznania. Po drugiej stronie ulicy od wielu dziesięcioleci stał budynek (przebudowywany i powiększany) mieszczący główny urząd pocztowy w mieście.

Na wschodniej stronie Alei Wilhelmskiej dość wcześnie powstał budynek bankowy – siedziba najpierw Banku Królestwa Pruskiego, potem Rzeszy Niemieckiej i wresz-

cie Narodowego Banku Polskiego. Na rogu z ulicą Podgórną mieścił się niegdyś Hotel Francuski, goszczący wiele znakomitości polskich, ale też sławny ze skandali i niezwykłych wydarzeń. Natomiast narożnikowy budynek Alei Marcinkowskiego i ul. Paderewskiego to gmach „Bazaru”. Tam początkowo stała kamienica Łąckich, która dopiero w końcu XIX wieku została wykupiona i wyburzona; w jej miejscu stanęło nowe skrzydło hotelu, zaprojektowane przez największego architekta wielkopolskiego Rogera Sławskiego.

Wtedy też od strony Al. Marcinkowskiego zlokalizowano zupełnie nowe, reprezentacyjne wejście, które jakby zmieniło kierunek prestiżowej strony całego gmachu.

Na drugim narożniku ulicy Nowej, czyli Paderewskiego do końca XIX wieku stał piętrowy budynek – siedziba dowództwa V Korpusu Armijnego stacjonującego w Wielkim Księstwie Poznańskim. Na początku XX wieku na Placu Działowym stanęła nowa, monumentalna siedziba V AOK (Armee Oberkommando), frontem skierowana ku wylotowi Alei Wilhelmskiej. Stojący przed wejściem pomnik cesarza Wilhelma I twarzą zwrócony był w głąb alei. W ten sposób nastąpiło „pomnikowe” zamknięcie całej arterii spacerowej, gdyż w drugim jej końcu, u wylotu ulicy Podgórnej, stanął Pomnik Hygiei, przeniesiony z rejonu ul. Fryderykowskiej i Al. Wilhelmskiej.

niej nowy gmach Urzędu Marszałkowskiego.

Między ul. Solną i Nowowiejskiego, na miejscu dawnego Fortu Waldersee, zwraca uwagę efektowna siedziba starostwa poznańskiego. W 1919 roku też były tam biura starostwa, lecz już polskiego, zaś po wojnie siedziba telewizji i studia filmów animowanych. W latach 1925-1926 powstał budynek domu akademickiego („Hanka”), zaprojektowany przez Rogera Sławskiego – zbudowany na palach, ze względu na podmokły grunt. Już przed wojną istniały tam kluby studenckie. Nieco dalej, na rogu ul. Libelta i Alei Niepodległości dość wcześnie stanęła kamienica „profesorska”. Ekskluzywna, kosztowna, była w ogóle jedną z pierwszych budowli w tej części ulicy. Natomiast znajdujący się po przeciwnej stronie ulicy Libelta Klasztor oo. Dominikanów (nowy, ważny ośrodek duszpasterstwa akademickiego) powstał dopiero po 1949 roku. W latach

W miarę upływu wieków wzrastała reprezentacyjna rola alei, a forma tej drogi komunikacyjnej bywała powodem do dumy

skiej. Na miejscu zburzonej, dawnej siedziby dowództwa korpusu w latach 1899-1903 powstał gmach Muzeum im. Cesarza Fryderyka III (obecnie Muzeum Narodowe); przed nim odsłonięto pomnik tego cesarza, zburzony w kwietniu 1919 roku.

Ta z urzędami

Aleja Niepodległości z kolei jest pozostałością po „Ringu” powstałym na miejscu fortyfikacji zlikwidowanych w latach 1904-1910, według koncepcji Josepha Stübgena. Nazwy jej były różne: od 1905 roku – Kaiserring, od 1919 r. – Wały Leszczyńskiego, od 1950 r. – Aleja Stalingradzka i wreszcie w latach 1989-1990 utrwaliła się nazwa Aleje (Aleja) Niepodległości.

Arteria ta została zabudowana dość późno, w okresie międzywojennym. Przy owej ulicy mieszkał przed wojną Stefan Cybichowski, jeden z najwybitniejszych architektów wielkopolskich (twórca m.in. szkoły handlowej przy ul. Śniadeckich, nowej elektrowni, seminarium Chrystusowców na Ostrowie Tumskim, szkoły ogrodniczej przy ul. Dąbrowskiego, kościoła na Winiarach i nieistniejącej dziś wieży Kościoła pw. św. Marcina). Przy Al. Niepodległości Cybichowski zaprojektował Gimnazjum ss. Urszulanek z internatem. W miejscu późniejszego Hotelu Polonez, potem domu akademickiego (i obok) był plac ćwiczeń dla wojska i zajęć sportowych. Po drugiej wojnie światowej postawiono tam budynki dwóch szkół, a póź-

1929-1931 wzniesiono budynek „starego” Urzędu Wojewódzkiego, przeznaczony wtedy dla Izby Skarbowej. Nowy gmach UW został ukończony w 1969 roku – tu należy zwrócić uwagę na tablice poświęcone kolejnym wojewodom. Stojący przed wejściem Pomnik Stanisława Mikołajczyka, według projektu Jerzego Sobocińskiego, powstał w 1997 roku.

Z willą Nowowiejskiego

Alei Wielkopolskiej, założonej w 1910 roku, patronowali kolejno: Otto von Bismarck, Hanza (w okresie okupacji hitlerowskiej), a po wojnie powrócono do upamiętnienia Wielkopolski. Była to aleja spokojna, cicha, ale też urzędnicza, reprezentacyjna. Przed wojną była to jedna z ulubionych tras spacerowych w kierunku parków Sołackiego i Gołęcińskiego.

To tu w 1929 roku wprowadził się do swojej willi kompozytor Feliks Nowowiejski; odtąd aż do wybuchu drugiej wojny światowej dom ten był jednym z najważniejszych ośrodków kulturalnego i towarzyskiego życia Poznania.

Poza owymi trzema głównymi alejami były też mniejsze arterie z aleją w nazwie, jak choćby Aleja Polska, powstała w latach siedemdziesiątych XIX wieku, jako odcinek szosy łączącej poszczególne forty twierdzy Poznań. Od czasu okupacji hitlerowskiej znana przede wszystkim jako adres Fortu VII, miejsca martyrologii społeczeństwa Poznania i Wielkopolski. ■

Warto wybrać atrakcyjny zawód

Trwa nabór do marszałkowskich szkół, oferujących nowoczesne pracownie, bezpłatną naukę i zdobycie cennego wykształcenia.

Nauka odbywa się w salach przypominających gabinety medyczne.

Oferta skierowana jest do młodych ludzi i osób, które chcą się przebranżwić.

Wielkopolskie samorządowe centra kształcenia zawodowego i ustawicznego rozpoczęły rekrutację na rok szkolny 2026/2027. Oferta skierowana jest nie tylko do młodych ludzi, ale też do osób, które chcą się przebranżwić, podnieść kwalifikacje lub wrócić do nauki po latach. Jeszcze kilkanaście lat temu szkoły policealne kojarzyły się głównie z uzupełnianiem wykształcenia. Dziś ich rola wygląda inaczej. Rynek pracy potrzebuje konkretnych umiejętności, a pracodawcy coraz częściej szukają specjalistów przygotowanych do wykonywania zawodu od pierwszego dnia pracy.

Taką ofertę, ewoluującą razem z gospodarką, posiadają placówki prowadzone przez samorząd województwa. Coraz częściej obok zawodów medycznych pojawiają się tam kierunki związane z logistyką, informatyką, multimediami, fotografią, architekturą krajobrazu czy nowoczesnymi usługami kosmetycznymi. W salach przypominających specjalistyczne gabinety przyszli opiekunowie medyczni, technicy masażysty czy podolodzy zdobywają doświadczenie pod okiem nauczycieli praktyków. W innych pracowniach powstają projekty graficzne, wykonywane są profesjonalne foto-

grafie, planowane procesy logistyczne lub przygotowywane kompozycje florystyczne. To nie przypadek. Placówki inwestują w wyposażenie odpowiadające standardom współczesnych zakładów pracy, dzięki czemu słuchacze uczą się na sprzęcie, z którym spotkają się później. Praktyki zawodowe realizowane są we współpracy z placówkami medycznymi, przedsiębiorstwami i instytucjami z całego regionu. Dzięki temu nauka nie kończy się na zajęciach w sali wykładowej. Choć wszystkie WSKCKiU łączą wysoka jakość kształcenia, każda placówka rozwija własne specjalizacje. Oba poznańskie centra od

lat należą do liderów kształcenia w zawodach medycznych. Kandydaci mogą zdobywać kwalifikacje m.in. jako technicy farmaceutyczni, elektrolodzy, higienistki stomatologiczne, podolodzy, technicy masażysty czy opiekunowie medyczni. WSKCKiU nr 2 rozwija też ofertę związaną z elektroniką i informatyką medyczną, fotografią oraz animacją filmową, a WSKCKiU nr 1 prowadzi liceum dla dorosłych. We Wrześni kandydaci znajdują zarówno kierunki medyczne, jak i techniczne, informatyczne oraz artystyczne. To np. logistyka, spedycja, grafika i poligrafia cyfrowa,

fotografia, architektura krajobrazu, florystyka, rachunkowość czy budownictwo. Centra w Koninie i Ostrowie Wlkp. od wielu lat przygotowują specjalistów dla ochrony zdrowia i usług społecznych. Z kolei WSKCKiU z Gniezna, Rawicza i Złotowa udowadniają, że nauka trwa przez całe życie. Obok szkół policealnych placówki te prowadzą licea dla dorosłych i kwalifikacyjne kursy zawodowe, umożliwiające zdobycie nowych umiejętności nawet w ciągu kilkunastu miesięcy. Oferta obejmuje zawody medyczne i opiekuńcze, fotografię, reklamę, florystykę, administrację czy usługi kosmetyczne. RAK

POLECAMY

RODZINNE WEEKENDY

Rodzinne weekendy na Zawodzie

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej przygotowało w sierpniu dwa wyjątkowe cykle wydarzeń: „Rodzinne weekendy na Zawodzie” w Rezerwacie Archeologicznym w Kaliszu-Zawodzie i „Etnograficzne Niedziele w Russowie” w Dworku Marii Dąbrowskiej. Wśród atrakcji dwóch ostatnich weekendów wakacji zaplanowano m.in. spotkanie z sokolnikiem i ptakami drapieżnymi, wizytę na dworze Mieszka III Starego, pokaz pszczelarski i opowieść o życiu tych owadów oraz muzykę ludową na żywo.

SPOTKANIA Z PRZYRODĄ

„Przyroda od wieków inspiruje, zachwyci i uczy. W sierpniu i wrześniu zapraszamy na cykl rodzinnych spotkań, podczas których wspólnie odkrywamy świat roślin i zwierząt z perspektywy historii, etnografii oraz codziennych doświadczeń” – tak Muzeum Okręgowe w Lesznie opisuje wydarzenia zaplanowane na terenie miejscowego Mini Zoo. 26 sierpnia odbędą się warsztaty „Manufaktura kwiatów”, a 6 września – „Miejski zwierzyniec. Spacer po Mini Zoo”, który zakończy przyrodniczą grę terenową.

LATO W BIBLIOTECIE

Biblioteka Wielkopolska im. Stanisława Barańczaka organizuje „Lato w Bibliotece 2026” – wakacyjny cykl wydarzeń dla dzieci, młodzieży i dorosłych. W programie znalazły się propozycje dla osób w różnym wieku: pokazy teatralne i filmowe, warsztaty artystyczne, literackie i przyrodnicze, zajęcia edukacyjno-czytelnicze, warsztaty rysowania postaci od klasyki do mangi, a także wydarzenia dla miłośników książek i gier fabularnych. Szczegóły na stronie wbp.poznan.pl. RAK

WIELKOPOLSKA NA WEEKEND

Jak przekonuje Wielkopolska Organizacja Turystyczna, coraz więcej osób wybiera dziś krótsze, ale częstsze wyjazdy – spontaniczne, łatwe do zorganizowania i pozwalające oderwać się od codzienności bez konieczności planowania długiego urlopu. Nasz region doskonale odpowiada na te potrzeby, oferując różnorodne atrakcje dostępne przez większą część roku – od zabytkowych miast i miejsc związanych z początkami państwa polskiego, przez jeziora, lasy i szlaki kajakowe, po lokalną kuchnię czy aktywny wypoczynek. Z tych obserwacji zrodziła się inicjatywa „Wielkopolska na weekend”, promująca krótkie podróże po naszym województwie. Kilka tygodni temu premierę miał przygotowany w jej ramach spot reklamowy (film można obejrzeć m.in. w serwisie YouTube). Przewodnikiem po czekających „za rogiem” atrakcjach jest reporter Adam Weekend, który przemierza Wielkopolskę i spotyka ludzi odpoczywających w różnych zakątkach regionu. ABO

Zbuduj sobie wiatę!

Do 15 października będzie trwał nabór wniosków w nowym konkursie dla gmin będących uczestnikami programu „Wielkopolska Odnowa Wsi 2020+”.

W ramach prowadzonego od lat przez samorząd województwa programu proponowane były (i spotykały się z dużym zainteresowaniem) różne inicjatywy, jednak konkurs „Wiata Wielkopolska” organizowany jest po raz pierwszy. – To inicjatywa skierowana do gmin, w których sołectwa chcą stworzyć wyjątkowe miejsce spotkań mieszkańców – mówi wicemarszałek Krzysztof Grabowski. – Widząc, jak wiele lokalnych społeczności potrzebuje, żeby taka przestrzeń powstała, zdecydowaliśmy o uruchomieniu konkursu, zabezpieczając w budżecie województwa na ten cel 1,6 mln zł. Dofinansowane będą zadania polegające na budo-

Wiata, które powstaną w wielkopolskich sołectwach w ramach dofinansowania z konkursu, będą zbudowane według gotowej dokumentacji projektowej.

wie wiaty rekreacyjnej z logo programu „Wielkopolska Odnowa Wsi” oraz pomieszczeń gospodarczych z zapleczem higieniczno-sanitarnym – wszystko to na podstawie dokumentacji projektowej udostępnionej bezpłatnie w ramach konkursu. Zgodnie z przyjętymi kryteriami wnioskodawca musi posiadać tytuł prawa własności terenu, na którym powstanie inwestycja. Poziom pomocy

finansowej wynosi maksymalnie do 70 proc. kosztów kwalifikowalnych projektu, jednak nie więcej niż 300 tys. zł dla pojedynczego przedsięwzięcia. Szczegółowe informacje na temat konkursu, w tym formularze, można znaleźć w internecie na stronie www.umww.pl/wiata-wielkopolska, a także w zakładce Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi na www.umww.pl. ABO

Bronią bezpieczeństwa i porządku

Lipcowe obchody Święta Policji były okazją do podsumowania działań podejmowanych przez funkcjonariuszy tej formacji na rzecz poprawy sytuacji na drogach.

Korzystamy z coraz lepszej infrastruktury drogowej. Nasze pojazdy, wyposażone w najnowocześniejsze technologie, wspomagają nas w trasie. Zmiany w prawie mają minimalizować zagrożenia. Jak to wszystko ma się do rzeczywistości na drogach? Czy jesteśmy bezpieczniejsi? Czy zdarzeń drogowych ubywa, a ich skutki nie są już tak dotkliwe, jak jeszcze kilka lat temu?

Trochę statystyki

Przyjrzyjmy się statystykom policyjnym dotyczącym stanu bezpieczeństwa na drogach Wielkopolski w pierwszych sześciu miesiącach tego roku.

W tym czasie wydarzyły się 982 wypadki. To mniej w stosunku do tego samego okresu w roku poprzednim; wtedy zanotowano 1022 wypadki. Zmniejszyła się również liczba kolizji, z 16.186 w 2025 r. do 16.096 w 2026 r. Liczba rannych w wypadkach spadła do 1122. To mniej o 68 w porównaniu z ub. rokiem.

Niestety, liczba ofiar śmiertelnych w ub. półroczu wzrosła do 80. To o 13 zabitych więcej niż w tym samym okresie 2025 roku.

Przeciw pijanym i używkom

Policja zintensyfikowała działania na rzecz wykrywania kierowców prowadzących pod wpływem alkoholu. Było to możliwe między innymi dzięki temu, że poznański Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego – podobnie jak inne ośrodki z Wielkopolski – sukcesywnie przekazuje policji nowe alkomaty oraz testery na obecność środków odurzających.

Funkcjonariusze przeprowadzili w tym roku 761.555 kontroli trzeźwości. To o 48.725 więcej niż w pierwszym półroczu 2025 r. Optymistyczne jest to, że w wyniku badań wykryto mniejszą liczbę kierowców „na podwójnym gazie” w stosunku do 2025 roku. W tym roku zanotowano 3555 takich przypadków, w ub. roku było ich natomiast 3920.

Poznański WORD bierze aktywny udział w przedsięwzięciach propagujących zasady bezpieczeństwa, zwłaszcza wśród najmłodszych uczestników ruchu drogowego.

Ponadto wielkopolscy policjanci przeprowadzili 881 kontroli na obecność środków odurzających w organizmie kierowców. Wynik ich działań to ujawnione 182 przypadki uczestników ruchu pod wpływem substancji psychoaktywnych – mniej o 26 niż w 2025 roku.

Nadmierna prędkość

Przekraczanie dozwolonej prędkości to kolejne masowo

popelniane przez kierowców wykroczenie.

W wyniku kontroli prędkości w pierwszym półroczu bieżącego roku wykryto i ukarano 145.942 piratów drogowych. To mniej o 7252 wykroczeń w porównaniu z rokiem 2025. Zmniejszyła się liczba kierowców przekraczających dozwoloną prędkość o ponad 50 km/h w terenie zabudowanym z 1211 w 2025 roku do 947 obecnie. Być może wpływ

na to ma zmiana przepisów, a może – w co chcemy wierzyć – większa odpowiedzialność kierowców.

Kontrolują rowery i hulajnogi

Policja prowadzi kontrole nie tylko kierowców pojazdów mechanicznych. Coraz więcej uwagi policjanci wielkopolskiej drogówki poświęcają zachowaniom rowerzystów i osób prowadzących hulajno-

gi elektryczne. W wyniku swoich działań policja ujawniła 3066 wykroczeń popełnionych przez osoby korzystające z hulajnóg elektrycznych.

Do katalogu powszechnie popełnianych grzechów, takich jak: złe parkowanie, niewłaściwe zachowanie w stosunku do pieszych, przejazd po przejściach dla pieszych itp., doszły też 74 przypadki ukarania za nadmierną prę-

ochronnego ukarano 95 osób. Spory udział w liczbie wykroczeń miała też jazda bez wymaganych świateł – to 452 przypadki oraz używanie telefonu komórkowego podczas prowadzenia roweru – 167 ukaranych.

Razem bezpieczniej

Jak wskazują powyższe dane, liczba zdarzeń drogowych maleje, jednak ich skutki są

Policja zintensyfikowała działania na rzecz wykrywania kierowców prowadzących pod wpływem alkoholu

kość. Mandaty karne otrzymali też rodzice 136 kierujących, którzy nie używali obowiązkowego dla osób poniżej 16. roku życia kasku ochronnego.

W grupie rowerzystów zanotowano z kolei 7412 wykroczeń. Najczęściej popełnianymi wykroczeniami były: jazda po chodniku – 1721 przypadków oraz przejazd po przejściu dla pieszych – 1406 przypadków. Za nieużywanie obowiązkowego kasku

wciąż tragiczne, co pokazuje np. rosnąca w tym roku liczba ofiar śmiertelnych. Praca policji na rzecz wykrywania i eliminowania niewłaściwych zachowań na drogach ma ogromny wpływ na stan bezpieczeństwa. Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Poznaniu, w miarę swoich możliwości finansowych, wspiera te działania, zakupując kolejne urządzenia służące kontroli kierujących oraz działając na rzecz edukacji bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Poznańskie obchody Święta Policji, które odbyły się 28 lipca na terenie Komendy Miejskiej, były połączone z imprezą pn. „Niebiescy dla Was”. Ideą przedsięwzięcia było przybliżenie mieszkańcom Poznania działań policjantów, ich wyposażenia i sprzętu. Imprezę wsparły też inne instytucje i służby współpracujące na co dzień z policją.

Przed nami powroty z wakacji. Wielkopolska drogówka będzie miała ręce pełne pracy. Dla własnego bezpieczeństwa zachowajmy ostrożność, lżej naciskajmy na gaz. Dzięki temu zostanie nam więcej w portfelach, ale też – co najważniejsze – zwiększymy nasze szanse na bezpieczne dotarcie do celu.

Marek Szykor WORD Poznań

Uroczyste obchody Święta Policji odbyły się 28 lipca na terenie poznańskiej Komendy Miejskiej.

WOJEWÓDZKA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO W POZNANIU
www.brd.poznan.pl

Redaguje zespół: Sławomir Brandt, Maciej Bednik, Marek Szykor, Dariusz Fleischer
Adres redakcji: WORD, 61-623 Poznań, ul. Wilczak 53, tel. 61 829-01-88

Rozwój lokalny poprzez granty

LGD prowadzą nabory wniosków o udzielenie dotacji w ramach PS WPR 2023-2027.

Wobec perspektywy budżetu uniijnego duży nacisk kładzie się na kwestie zrównoważonego rozwoju lokalnego. Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 i wdrażane w ramach tego planu podejście LEADER umożliwiające pozyskanie środków na realizację wielu ciekawych inicjatyw wspierających rozwój lokalny. Fundusze mogą być przyznawane w formie grantów. Taką możliwość stwarzają nabory prowadzone przez lokalne grupy działania (LGD).

Pod koniec 2025 roku Samorząd Województwa Wielkopolskiego ogłosił pierwsze konkursy dla LGD na realizację projektów grantowych. Do połowy 2026 roku zakontraktowaliśmy środki o wartości niemal 1,3 miliona złotych, które w całości trafią do grantobiorców z Wielkopolski – mówi wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Czym jest grant? To nic innego jak jednorazowa i bezzwrotna pomoc finansowa na realizację konkretnego zadania publicznego. W przypadku grantów udzielanych przez LGD chodzi o inicjatywy, które wpisują się w lokalną strategię rozwoju danego obszaru.

Przebieg Zespołów Folklorystycznych z regionu KOLD w Zębowie to przykład grantu udzielonego przez LGD powiatowi nowotomyskiemu.

O taką pomoc mogą ubiegać się podmioty prowadzące swoją działalność na obszarach wiejskich, głównie organizacje pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego.

LGD KOLD z siedzibą w Lwówku to jedna z grup, która realizuje już projekty grantowe. W ramach projektu „Nasze tradycje, zwyczaje, zainteresowania” nabór grantów został już rozstrzygnięty. LGD udzieliła wsparcia na sześć zadań dotyczących szeroko pojętej działalności kulturalnej. Fundusze przeznaczone na wsparcie organizacji imprez plenerowych dla społeczności lokalnych oraz wydanie przewodników i albumów na tere-

nie powiatów szamotulskiego i nowotomyskiego.

Z kolei nabór grantów do projektu „Sport i rekreacja integracją społeczności lokalnej” jest w trakcie realizacji. Umożliwi on organizację imprez sportowych dla mieszkańców zachodniej Wielkopolski.

LGD Trakt Piastów z siedzibą w Łubowie zawarła umowy z ośmioma grantobiorcami w ramach projektu „Innowacje o zasobach LGD Trakt Piastów”. Dofinansowane zadania dotyczą przygotowania tablic edukacyjnych, monografii, przewodników, map, wydawnictw, muralu sołectkiego, a także wielkoformatowej gry edukacyjnej.

W ramach grantu pn. „Powitanie lata” gmina Kuślin w powiecie nowotomyskim zorganizowała imprezę plenerową dla mieszkańców.

Funkcjonujące we wschodniej Wielkopolsce Stowarzyszenie „Solna Dolina” rozpoczęło realizację kilku projektów grantowych. Projekt „Rozwój i wzbogacenie oferty turystycznej i rekreacyjnej na obszarze LGD Solna Dolina” zakłada kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej, podnoszące jakość życia mieszkańców i atrakcyjność turystyczną.

Projekt obejmuje zakup składanych stołów do Tenisa, powstanie nowoczesnego placu zabaw, stref rekreacji z ławkami, stołami i bezpieczną nawierzchnią oraz ogrodzeniem, utworzenie wielofunkcyjnego centrum rekreacji z altaną, siłownią zewnętrzną i oświetleniem solarnym.

Z kolei w ramach projektu „Aktywni mieszkańcy LGD Solna Dolina jako fundament lokalnej tożsamości i integracji” zorganizowanych zostanie szereg festynów, pikników, imprez plenerowych i warsztatów dla społeczności lokalnych.

LGD podpisało również umowę na realizację zadania „Edukacja, aktywizacja, współpraca i integracja na rzecz włączenia społecznego młodzieży, kobiet i osób starszych”. W ramach tej operacji zaplanowano warsztaty edukacyjne i integracyjne dla kobiet, organizację Święta Kobiet, wyjazd do Teatru Muzycznego w Łodzi, wycieczkę integracyjną do Krakowa (którzy uczestnikami będą dzieci

i młodzież), a także wielokoloniowy wyjazd do filharmonii oraz warsztaty malarstwa zakończone wernisażem.

Ponad połowa projektów grantowych objętych dotychczas dofinansowaniem dotyczy opracowania koncepcji inteligentnych wsi (Smart Village). Tego typu zadania realizują Stowarzyszenie LGD Dolina Samy z siedzibą w Cerekwicy w gminie Rokietnica, Stowarzyszenie „Solna Dolina” z siedzibą w Kłodawie, Stowarzyszenie LGD „Źródło” z siedzibą w Buku, Stowarzyszenie „Unia Nadwarciańska” z siedzibą w Słupcy, LGD „Wielkopolska Wschodnia” z siedzibą w Kramsku, Stowarzyszenie „Solidarni w Partnerstwie” z siedzibą w Starym Mieście, Stowarzyszenie LGD Kraina Trzech Rzek z siedzibą w Obornikach oraz Stowarzyszenie „LGD7 – Kraina Nocy Dni” z siedzibą w Opatówku.

Opracowanie pomysłu inteligentnych wsi polega na stworzeniu oddolnych koncepcji rozwoju obszarów wiejskich w skali mikro, mających na celu wypracowanie innowacyjnych rozwiązań miejscowych problemów przy wykorzystaniu technologii cyfrowych lub lepszego wykorzystania wiedzy.

Wielkopolskie produkty na gdańskim jarmarku

Od 25 lipca do 16 sierpnia odbywa się jedno z najstarszych i największych wydarzeń plenerowych w Europie – Jarmark św. Dominika w Gdańsku.

W 2025 roku organizatorzy podjęli starania, aby odbywające się już po raz 766. wydarzenie zostało wpisane na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Przez 3 tygodnie w ramach jarmarku odbywa się ponad 200 wydarzeń – muzycznych, teatralnych, kulinarnych czy sportowych. Nie brakuje też atrakcji adresowanych do dzieci.

Od kilku lat w tym wyjątkowym festiwalu biorą udział

producenci tradycyjnej żywności z województwa wielkopolskiego.

Samorząd Województwa Wielkopolskiego konsekwentnie stawia na promocję wyrobów regionalnych i wspieranie producentów tradycyjnej, zdrowej żywności. Umożliwiamy naszym wystawcom obecność na dużych, branżowych wydarzeniach, takich jak Festiwal Smaków Regionalnych i Jarmark św. Dominika w Gdańsku czy poznańskie targi Smaki Regionów – podkreśla wicemarszałek Krzysztof Grabowski. – Staramy się przekonywać mieszkańców w całym kraju i poza jego granicami, że wyroby pochodzą-

Przez 3 tygodnie w ramach jarmarku odbywa się ponad 200 wydarzeń – muzycznych, teatralnych, kulinarnych czy sportowych.

ce z Wielkopolski cechuje najwyższą jakość.

Podczas tegorocznej edycji Jarmarku św. Dominika

w Gdańsku wielkopolskie smaki promuje 9 firm prowadzących działalność w naszym regionie. Osoby odwiedzające

stolicę Pomorza mogą zapoznać się z ofertą firmy Naturini Izabeli Losiak-Skorupskiej z Kościana, prezentującą tłoczone oleje kosmetyczne i spożywcze, przyprawy, bakalie, masła orzechowe, maki oraz miody.

Gospodarstwo Ekologiczne Naturplon Rafała Dendka z Anielina w gminie Okonek oferuje przede wszystkim produkty mączne oraz przetwory owocowo-warzywne. W Gdańsku prezentują się również dwa rodzinne gospodarstwa pszczelarskie: Pasieka Sosenska państwa Sosnowskich z miejscowości Huby pod Kórnikami oraz Nasza

pszczelarnia państwa Lewandowskich z Poznania.

Wielkopolska promuje również swoje winnice i producentów tradycyjnych nalewek: Winnicę Jaworowo w gminie Słupca, Winnicę Lipka Wielka w gminie Lwówek, Winnicę Vera z Lisewa w gminie Osieczna oraz poznańską firmę „Nalewki i Gorzałki”. Na jarmarku nie brakuje też gotowych potraw na ciepło. Te serwuje Restauracja Familijna z Żerkowa.

Przypomnijmy, że Wielkopolskie stoisko powstało przy finansowym zaangażowaniu Funduszy Europejskich w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich+.

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Materiał finansowany ze środków UE w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, opracowany przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego
Instytucja Zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stronę redaguje: Adrian Kapuściński, Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 626 60 00, e-mail: ksow@umww.pl, www.dprow.umww.pl

To co, ruszamy? Z południa na północ

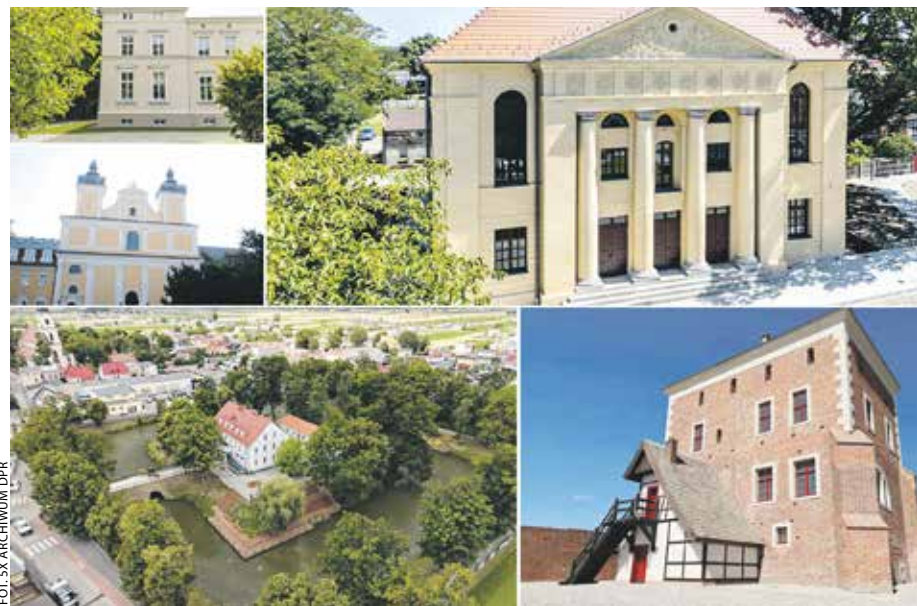
Wakacje, słońce oraz... podróże małe i duże po Wielkopolsce! Lato to świetny czas na zwiedzanie i odkrywanie.

Wielkopolska to region pełen kontrastów kulturalnych i turystycznych. Zapraszamy na wakacyjny przegląd „miejscówek” idealnych na jednodniowy wypad. Odwiedzamy miejsca, które w ostatnich latach – dzięki wsparciu unijnemu – przeszły metamorfozy.

Kulturalnie

Trip po Wielkopolsce zaczynamy od Kępna – najbardziej na południe wysuniętego miasta w regionie. Po latach zapomnienia jeden z najważniejszych obiektów żydowskiej kultury sakralnej na mapie Wielkopolski został odrestaurowany i na nowo włączony w życie kulturalne regionu. Przy wsparciu funduszy europejskich dawna synagoga w Kępnie stała się nowoczesnym centrum kultury i dialogu, łączącym przeszłość z teraźniejszością.

Synagoga wpisana jest na listę zabytków. Budynek wyróżnia doskonale wyważenie form, dbałość o detale i zachowanie zasad kompozycji przestrzennej. To efekt przeprowadzonych prac, związanych z rekonstrukcją historycznej elewacji zewnętrznej. Kompleksowo zagospodarowano też wnętrza z salą wielofunkcyjną, dużą sceną i balkonem. Renowacji poddano też elementy zabytkowych tynków i malowideł. Odnowiony bu-

Od zabytków sakralnych po historyczne – Wielkopolska to region pełen kontrastów.

dynek pełni funkcję Centrum Aktywizacji Społeczno-Kulturalnej „Centrum Synagoga”. To nowoczesna, otwarta przestrzeń, która łączy działania edukacyjne, opiekuńcze, terapeutyczne, kulturalne i obywatelskie.

Będąc w Kępnie, warto także odwiedzić inne miejsca zrewitalizowane za unijne dotacje. Można przespacerować się po zielonym parku miejskim, idealnym na leniwe popołudnie w cieniu drzew, albo odwiedzić bibliotekę.

Polecamy też pobliskie Baranowo – mniejsze, ale równie

fascynujące. Tu rynek z charakterystyczną trybuną tętni życiem, szkoła zamieniła się w lokalne centrum społeczno-kulturalne z kawiarnią i oranżerią, a strażacy i urzędnicy pracują w odnowionych przestrzeniach.

Kolejnym dowodem na to, że fundusze europejskie sprawdzają się także w małych miejscowościach, jest Jaraczewo. Miasteczko również przeszło rewalizację. Można przespacerować się po zrewitalizowanym parku, następnie zwiedzić rynek, a później Gminny Ośrodek Kultu-

ry, gdzie odbywają się m.in. koncerty i spektakle dla dzieci.

A teraz odbijamy delikatnie na południowy zachód. Krobia przeszła ogromne zmiany po otrzymaniu unijnego wsparcia. Chlubą miasta jest odnowiona Wyspa Kasztelańska, która przyciąga ciekawymi rozwiązaniami architektonicznymi. Kaskada wodna, wyeksponowane elementy historycznych murów obronnych, schody-taras, budują urok tego miejsca. Centralnym punktem wyspy jest odnowiony i podświetlany budynek, w którym siedzibę mają m.in. organizacje po-

zarządowe, Klub Wsparcia Rodzin, świetlica socjoterapeutyczna. Dumą mieszkańców jest również „KROB_KULT” – nowy obiekt biblioteczno-kulturalny. W odnowionej przestrzeni z pewnością odnajdą się młodszy i starsi turyści. Warto sprawdzić harmonogram odbywających się tam zajęć i warsztatów.

Sakralnie i historycznie

Teraz pomysł na ciekawą miejscówkę w Poznaniu. Klasztor Franciszkanów i Salezjanów w Poznaniu dotąd postrzegane były głównie jako świadectwa historii i miejsca kultu. Obecnie, z pomocą funduszy europejskich, poddawane są imponującej renowacji. Prace obejmują m.in. adaptację niewykorzystywanych dotychczas pomieszczeń na potrzeby przestrzeni warsztatowej, ekspozycyjnych i koncertowych. Klasztory otwierają się także dla mieszkańców, stając się przestrzenią kultury i spotkań. Gratką dla melomanów są koncerty. W murach Klasztoru Franciszkanów można już było usłyszeć muzykę Haendla i Chopina, w lipcu odbył się Jarmark Rycerski św. Franciszka, po szczegóły kolejnych wydarzeń warto zajrzeć na stronę fundacjaswfranciszka.org.

Opuszczamy stolicę regionu, ale pozostajemy przy kul-

turze sakralnej. Kierujemy się na północ. Roślinno to niewielka wioska położona na zachód od Skoków. Znajduje się tu również pałac z XIX wieku, który został właśnie odnowiony dzięki znaczącemu wsparciu z Funduszy Europejskich dla Wielkopolski. Przez wiele lat w tym miejscu działał dom rekolekcyjny. Teraz ma tu być prężne centrum kulturalno-edukacyjne, w którym odbywać się będą warsztaty, spotkania i wydarzenia artystyczne. Przyległy park przechodzi metamorfozę. Czysta, natura i magnetyzm tego miejsca tworzą wyjątkową mieszankę.

Pozostajemy w powiecie wągrowieckim, udajemy się do Gołańczy. Warto odwiedzić miejscowy Zamek Pałuków i przekonać się na własne oczy, jak zmieniła się ta XIV-wieczna architektoniczna perła. Od zjawiskowych, odrestaurowanych piwnic, przez wystawy dawnych pamiątek, aż po sam szczyt wieży. Na zwiedzających czeka pięć kondygnacji pełnych niespodzianek i tętniącej życiem historii. Można też poznać niezwykle legendy. Jedną z nich głosi, że właśnie tutaj, nad brzegiem jeziora, nieugięta Hanka wybrała dramatyczny skok z wieży, zamiast oddać się w ręce wroga. A to zaledwie początek tajemnic! MARK

„zaBIEGaj o FUNdusze” po raz dziewiąty nad Malta!

Szukasz pomysłu na aktywny, pełen wrażeń weekend? 26 września o godzinie 11 po południu Jezioro Maltańskie zamieni się w stolicę sportu i europejskich możliwości.

Nadchodzi kolejna edycja kultowej imprezy „zaBIEGaj o FUNdusze”, która idealnie łączy sportową pasję z promocją projektów zrealizowanych w naszym regionie przy wsparciu UE. To doskonała okazja, by zobaczyć, jak niesamowicie zmienia się Wielkopolska i spędzić czas z rodziną lub przyjaciółmi.

Na uczestników czekają dwie trasy wokół Malty: jed-

no okrążenie (5400 m) lub – dla głodnych wyzwania – dwa (10.800 m). Co ważne, udział w wydarzeniu jest bezpłatny. Każdy biegacz otrzyma na starcie bogaty pakiet uczestnika, a na mecie pamiątkowy medal oraz pakiet finisiera. Na najszybszych czekają atrakcyjne nagrody!

„zaBIEGaj o FUNdusze” to jednak znacznie więcej niż sport. Na miejscu powstanie strefa pełna atrakcji i unijnej wiedzy. W trakcie wydarzenia oprócz biegów przewidziano konsultacje z zakresu funduszy europejskich, z udziałem partnerów i gości; będą to Wiel-

Zawodnicy mają do pokonania jedno albo dwa okrążenia wokół Jeziora Maltańskiego.

kopolski Fundusz Rozwoju, Koleje Wielkopolskie, Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu. Całość dopełnią pełne emocje konkursy wiedzy z nagrodami.

W biegu mogą wziąć udział osoby od 16. roku życia (młodzi za zgodą opiekuna). Warunkiem bezpłatnego startu jest rejestracja, która trwa do 21 września na stronie bieg.wielkopolskie.pl. Liczba miejsc jest ograniczona – nie zwlekaj, zapisz się już dziś i zaBIEGaj o FUNdusze z nami! ESH

„Rzut beretem” z Poznania do Czerwonaka

Otwarto kolejną „bramę” prowadzącą do Puszczy Zielonki!

Po sukcesie frekwencyjnym kładki w Owińskach (także wybudowanej z pieniędzy unijnych), przyszedł czas na następny rowerowy kierunek wypraw w rejony nadwarciańskie. Pod koniec lipca udośćniono mieszkańcom i turystom kładkę pieszo-rowerową, która powstała przy przystani Akwen Marina w Czerwonaku. Na drugim brzegu Warty zejście znajduje się na wysokości poznańskiego Umultowa – dla wtajemniczonych, blisko Leśniczówki Naramowice i ul. Nadwarciańskiej.

Tym sposobem nowa przeprawa przez Wartę połączyła Czerwonak z Poznaniem. Ma ułatwić codzienne podróże rowerzystom oraz pieszym. Co więcej, jak tłumaczy jej twórcy, inwestycja poprawi komunikację w metropolii poznańskiej i stanie się częścią rozwijanej sieci tras rowerowych.

Kładka ma prostą konstrukcję łukową bez tarasów, które są we wspomnianych Owińskach. Łączna długość nowej infrastruktury rowerowej to 524 m, z czego sama kładka ma 154 m i jest szeroka na 4 m. Wysokość nad taflą Warty wynosi 4,5 metra, więc bu-

Sama kładka w Czerwonaku ma 154 m długości i jest szeroka na 4 m.

dowlą nie przeszkodzi w żegludze.

W ramach przedsięwzięcia wykonano także leśny łącznik w rejonie ulic Nadwarciańskiej i Bożywoja w Poznaniu. W kolejnych etapach planowane jest połączenie przeprawy z innymi odcinkami sieci dróg rowerowych, w tym z popularną Wartostradą.

Koszt budowy wyniósł 14,2 mln zł, z czego blisko 10 mln zł to dofinansowanie z Funduszy Europejskich dla Wielkopolski. Pozostałą część sfinansowały po połowie miasto Poznań i gmina Czerwonak.

Kładka w Czerwonaku jest jedną z ważniejszych inwestycji zrealizowanych z puli ZIT na terenie Metropolii Poznań. Ale skala metropolitalnej współpracy jest znacznie większa. W projekty dotyczące klimatu i mobilności miejskiej (I etap) zaangażowane są inne samorządy tworzące ZIT. Powstały nowe tereny zieleni, parki kieszonkowe, ekoprzystanki oraz rozwiązania wspierające retencję wód opadowych. Można z nich korzystać m.in. w Poznaniu, Kostrzynie, Suchym

Lesie, Śremie, Murowanej Goślinie, Rokietnicy i Obornikach.

Podobnie rzecz się ma w zakresie mobilności. Nowe drogi rowerowe, rozbudowa węzłów przesiadkowych, jak również zwiększone bezpieczeństwo mieszkańców korzystających z alternatywnych środków transportu – tego typu inwestycje zrealizowano m.in. w Poznaniu, Czerwonaku, Śremie, Szamotułach, Murowanej Goślinie, Suchym Lesie, Tarnowie Podgórny i Obornikach. Wydano na ten cel około 90 mln zł.

MARK

Fundusze europejskie na skróty

► **Konin:** w centrum miasta oddano do użytku dwie ścieżki pieszo-rowerowe (Al. 1 Maja i ul. ks. Jerzego Popiełuski). Łącznie wybudowano blisko 1,5 km nowych dróg dla cyklistów. To oznacza, że rowerem można przejechać ze wschodu na zachód miasta. To nie koniec inwestycji unijnych na głównych arteriach miasta. W IV kwartale br. planowane jest rozpoczęcie budowy nowego centrum przesiadkowego przy dworcu PKP w Koninie, także dzięki dotacji z UE.

► **Luboń:** władze miasta podpisały umowę na realizację przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowej. Projekt z dofinansowaniem UE obejmuje dwa zadania: budowę parku kieszonkowego wraz z Placem Targowym przy ul. Targowej oraz budowę Parku Nowe Ogrody przy ul. Fabrycznej. Powstaną m.in. plac zabaw, wybieg dla psów, strefy edukacyjne oraz liczne nasadzenia zieleni. Nie zabraknie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury, takich jak łąki kwietne i niecki retencyjne.

► **Wieleń/Rosko:** organizacja Eko-Pikniku na rzece Noteć, rozpoczęcie przebudowy trybun i remont sceny przy Wiejskim Domu Kultury w Rosku, zakup stołów cateringowych czy profesjonalnego nagłośnienia – to pierwsze efekty projektu pn. „Przestrzeń dla Kultury w Sercu Puszczy Noteckiej”. To przedsięwzięcie wpierające dziedzictwo wsi i aktywność lokalną, którego realizacja nie byłaby możliwa bez dofinansowania z FEW.

► **Rychwał:** trzy ogrody deszczowe w Grochowach, Święci i Rychwale, wyposażone w elementy małej architektury, altany, siłownię plenerową oraz plac zabaw – to wszystko już powstało na terenie gminy Rychwał w ramach projektu związanego z rozwojem zielono-niebieskiej infrastruktury. W planach jest jeszcze wykonanie systemu kanalizacji deszczowej – oczywiście wszystko z unijnym wsparciem.

► **Zbąszyń:** to miasteczko zdecydowanie trafia na listę wakacyjnych polecajek! Francuski szyk, ale wielkopolski adres. To właśnie tutaj odnowiony Park Miejski znów odświeża historię dawnego zespołu *palazzo in fortezza*. Geometryczny ogród, historyczny układ alejek, zabytkowa baszta i dużo zieleni. Jest gdzie spacerować, odpocząć i przy okazji odkryć kawałek historii miasta. Zresztą, zobaczcie na zdjęciu.

MARK

Nie odkładaj planów na jesień

Obronność, usługi społeczne oraz inwestycje kulturalne – to dziedziny, na które jeszcze w najbliższych miesiącach można pozyskać dotacje z Funduszy Europejskich dla Wielkopolski. Pieniądze unijne zasilą ważne inwestycje w kulturę. Aż 70 mln zł zarezerwowano na budowę nowego gmachu Akademii Muzycznej im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu. O trzy miliony niższa dotacja wesprze powstanie nowej siedziby Teatru Muzycznego w Poznaniu. Przypomnijmy, że sercem obiektu, powstającym w ścisłym centrum miasta, będzie duża scena z widownią mogącą pomieścić 1200 osób. Na mniejsze wydarzenia przewidziana jest sala kameralna na około 300 miejsc.

Przypominamy również o ostatnim konkursie z puli na obronność. Do końca sier-

Na profilaktykę raka skóry zaplanowano ponad 4 mln zł.

nia można składać wnioski na projekty związane ze wzmacnianiem krytycznej infrastruktury społecznej i bezpieczeństwa ludności oraz odporną, zintegrowaną infrastrukturę transportową, wspierającą obronę cywilną. Do wyda-

nia jest 140 mln zł. O dotacje mogą ubiegać się samorządy, instytucje nauki i edukacji, a także ochrony zdrowia, organizacje społeczne i związki wyznaniowe, przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne.

Tymczasem od września organizacje społeczne i związki wyznaniowe, działające na terenie Wielkopolski wschodniej, będą mogły ubiegać się o środki na wsparcie potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Na ten cel przewidziano pulę 2,1 mln zł.

Profilaktyka raka skóry – to nowy program zdrowotny dla mieszkańców województwa wielkopolskiego, który będzie realizowany ze środków unijnych. Zanim jednak zostanie uruchomiony, muszą zostać wybrane podmioty, które zajmą się jego wdrażaniem. Wnioski można składać do 9 października.

To niejeden konkurs z obszaru usług społecznych i zdrowotnych oraz integracji i aktywizacji społecznej. Więcej szczegółów na ten temat – na stronie fundusze.wielkopolskie.pl w zakładce „nabory”. MARK

USŁYSZANE

Jak się robi skuteczną politykę? By to opisać, wróćmy jeszcze do wydarzeń z końca maja...

Mając w pamięci to, co działo się trzy lata temu, gdy pracę inaugurował młodziowy sejmik I kadencji, z niecierpliwością czekaliśmy podczas pierwszej sesji MSWW II kadencji na wystąpienia aż sześciorga kandydatów ubiegających się o fotel przewodniczącego. Było znacznie poważniej niż poprzednio, ale kilka zdań zapadło nam w pamięć.

– Jako że nie jestem jeszcze rasowym politykiem, mogę obiecywać i... spełnić te obietnice – odważnie wyznał Łukasz Laskowski.

– Nie wierzę w ludzi, którzy pytają „czy się da?”. Wierzę w ludzi, którzy pytają „kiedy zaczynamy?” – zaprezentowała się hasłem, jak z najlepszego podręcznika marketingu politycznego, Zuzanna Tomaszewska.

Najsukuteczniejszą jednak (bo zakończoną ostatecznie wyborem) kampanię przeprowadził Mateusz Siuda, który jeszcze przed pierwszym głosowaniem zaprosił wszystkich z mównicy na... spotkanie integracyjne z prezydium sejmiku pod swoim przewodnictwem.

PODAROWANE

Marszałkowskie insygnia dla marszałka...

...a buława dla pani marszałek.

Za Napoleonem zwykło się mawiać, że każdy nosi w plecaku swoją buławę marszałkowską. To niby taka przenośnia, jak się jednak okazuje, niektórzy rzeczywiście buławę noszą, nawet jeśli to nie plecak, a damska torebka.

17 czerwca, podczas uroczystości inaugurującej 100-lecie służby dzielnicowych w wielkopolskiej policji, marszałek Marek Woźniak został obdarowany niezwykłym prezentem. Komendant wojewódzki nadinspektor Tomasz Olczyk wręczył mu... insygnia marszałkowskie z okresu 20-lecia międzywojennego. Nie udało nam się jednak ustalić, czy szef regionu ma w planach wystąpienie w otrzymanych oznaczeniach na przykład podczas szczególnie uroczystych wydarzeń.

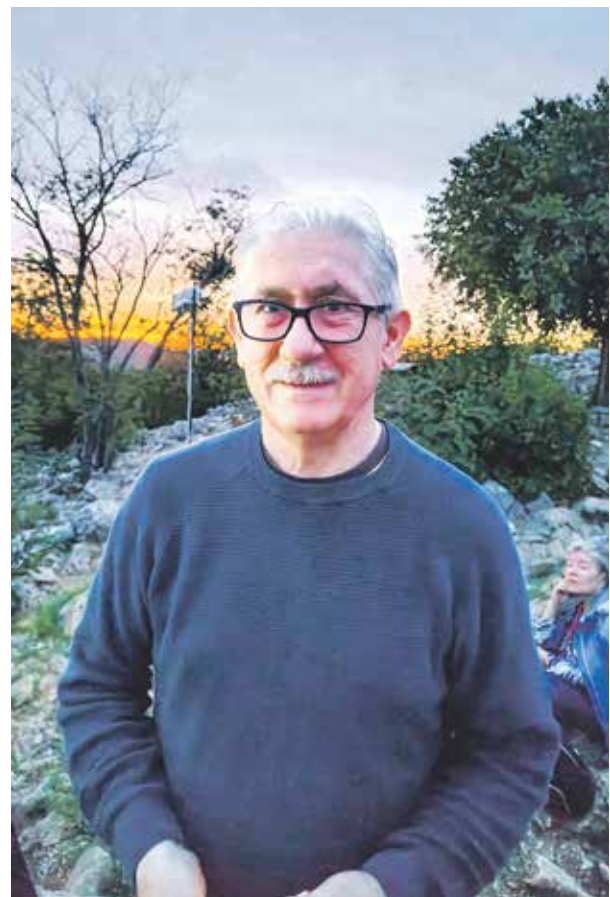
Z kolei 1 lipca oryginalny upominek trafił do członkini zarządu województwa Katarzyny Kretkowskiej, która w muzeum w Szreniawie spotkała się z wypoczywającą u nas ukraińską młodzieżą. Goście podarowali jej okazałą buławę marszałkowską (a może hetmańską nawet?).

– Trzymam ją w swoim gabinecie, pod ręką, bo może się jeszcze przydać... – zdradziła nam pani marszałek.

MONITORUJEMY RADNYCH

Romuald Ruszkowski:

Spotkanie z Claptonem, wyspa z fortepianem

- ▶ **Lubię to zdjęcie, bo...** zapowiada piękny dzień, radość i nadzieję.
- ▶ **Najprzyjemniejszy moment w pracy radnego to...** kończenie obrad w dobrym nastroju.
- ▶ **A najgorsza w tej robocie jest...** konieczność słuchania „ciekawych” poglądów.
- ▶ **Gdy jadę na sesję sejmiku, to...** jestem optymistą.
- ▶ **W sali sesyjnej najbardziej brakuje mi...** przerw muzycznych.
- ▶ **Gdyby komisje znów mogły obradować online...** byłaby to katastrofa.
- ▶ **Możemy być dumni z Wielkopolski, ponieważ...** dajemy sobie radę.
- ▶ **Gdy słyszę „mała ojczyzna”, to...** myślę, że to także nasz „wielki obowiązek”.
- ▶ **Najdziwniejsze pytanie, jakie dotąd usłyszałem, to...** „co wy tam robicie w sejmiku?”.
- ▶ **Chciałbym wiedzieć...** o samych dobrych sprawach.
- ▶ **Nie chciałbym wiedzieć...** że złych spraw nie da się pokonać.
- ▶ **Chciałbym się spotkać z...** Erikiem Claptonem.
- ▶ **Na bezludną wyspę zabrałbym...** fortepian.
- ▶ **Jak urlop, to...** w pięknym otoczeniu.
- ▶ **A jak praca, to...** w ruchu.
- ▶ **Marzy mi się...** pokój na świecie.
- ▶ **Boję się...** nudy.
- ▶ **Cieszę się...** rodziną i przyjaciółmi.

Romuald Ruszkowski

- ▶ ur. 15 grudnia 1951 r., Leszno
- ▶ emeryt, własna działalność gospodarcza
- ▶ wybrany z listy PiS, w okręgu nr 6
- ▶ 4313 głosów

PODPATRZONE

Jak już donosiliśmy na naszych łamach, 9 czerwca na Dworcu Letnim zaprezentowano (dzięki współpracy Kolei Wielkopolskich i poznańskiego klubu) „elfa” pomalowanego w barwy „Lecha”, promującego zdobycie przez piłkarzy dziesiątego mistrzostwa Polski. Jako że pociąg ten, pojawiający się w różnych miejscach regionu, wciąż budzi dużo (pozytywnych, oczywiście) emocji, postanowiliśmy pokazać jeszcze dwa obrazki z tamtego czerwcowego wydarzenia, oba związane z pucharem za zdobycie mistrzostwa, który również prezentowano na dworcu. – Zróbcie zdjęcie, pochwalę się wnukowi! – zachęcał licznych fotoreporterów wicemarszałek Wojciech Jankowiak, który z entuzjazmem przystąpił do pozowania z trofeum. Natomiast „z pewną taką nieśmiałością” (żeby zacytować znaną reklamę sprzed lat) usiadł z pucharem na „lechowych” fotelach w „elfie” prezes klubu Karol Klimczak.

MONITOR WIELKOPOLSKI – MAGAZYN SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego – Kancelaria Sejmiku

Al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 62 67 030, fax 61 62 67 031

Rada Programowa: Krzysztof Grabowski (zastępca przewodniczącej), Tatiana Sokołowska (przewodnicząca), Tomasz Wojtiuk (sekretarz), Michał Zieliński

Redakcja: Artur Boiński (redaktor naczelny), Piotr Ratajczak (sekretarz redakcji)

Adres redakcji: Al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, pokój 842, tel. 61 62 67 036,

fax 61 62 67 031, e-mail: monitor@umww.pl, www.monitorwielkopolski.pl

Materiałów nie zamówionych nie odsyłamy. Zastrzegamy sobie prawo do redakcji tekstów.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń.

Projekt graficzny: Zofia Komorowska **Skład:** Rafał Otocky